

SLAVISTICA

Ч. 25

В. СВОБОДА

**СЛОВ'ЯНСЬКА ЧАСТИНА ОКСФОРДСЬКОГО
ГЕПТАГЛОТА**

Українсько-латинський словник I. пол. 17 ст.

**THE "SLAVONICE" PART OF THE OXFORD
HEPTAGLOT LEXICON**

A Ukrainian-Latin Vocabulary of the 1st Half of the 17th Century.

Вінніпег

1956

Накладом Українського Народного Дому, Торонто.

SLAVISTICA

**PROCEEDINGS OF THE INSTITUTE OF SLAVISTICS
OF THE UKRAINIAN FREE ACADEMY OF SCIENCES**

Editor-in-Chief: J. B. Rudnyćkyj

No. 25

V. S W O B O D A

**THE "SLAVONICE" PART OF THE OXFORD
HEPTAGLOT LEXICON**

**A UKRAINIAN-LATIN VOCABULARY OF THE FIRST HALF
OF THE 17th CENTURY**

Winnipeg

1956

Published for UVAN by the Ukrainian People's Home, Toronto.

SLAVISTICA

ПРАЦІ ІНСТИТУТУ СЛОВ'ЯНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
за редакцією Яр. Рудницького
Ч. 25

В. С В О Б О Д А

**СЛОВ'ЯНСЬКА ЧАСТИНА ОКСФОРДСЬКОГО
ГЕПТАГЛОТА**

УКРАЇНСЬКО-ЛАТИНСЬКИЙ СЛОВНИК ПЕРШОЇ
ПОЛОВИНИ 17-го СТОРІЧЧЯ

Вінніпег

1956

Накладом Українського Народного Дому, Торонто.

*The present work contains the results of research which has
been aided by a grant from the Research Fund of the
University of London (England).*

*В цьому виданні надруковано вислиди праці В. Свободи, що її виконано
з допомогою Науково-Дослідного Фонду Лондонського університету
(Англія).*

PRINTED IN CANADA

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Canada.

P R E F A C E

Curiosity in languages other than the Classical characterises the history of European linguistics in the 16th and 17th centuries, and the compilation of multilingual vocabularies appears to have been a favourite way of expressing this curiosity. Among such vocabularies was one based on Ambrosius Calepinus (*Dictionarium undecim linguarum*, Bale, 1605), in which the equivalents of his Latin entries are given in eleven languages, chiefly Romance and Germanic. The Slavonic language figuring in the columns of this book is Polish, and this would seem to have been used by the makers of the manuscript Heptaglot Lexicon (Bodleian MS. Marsh 187) in the elucidation of some of the Latin entries which they took over from Calepinus.

The existence of the Heptaglot Lexicon was rediscovered in 1951 by J. S. Simmons and B. O. Unbegaun (cf. *Oxford Slavonic Papers* II, pp. 125-7). Since then it has enlisted the interest of other students in various linguistic fields, among them J. Deny, G. Nandris, and V. Swoboda, an assistant lecturer at the School of Slavonic and East European Studies (University of London). The nature of the seven diverse languages of the Heptaglot Lexicon helps to establish approximately the place where the constituent vocabularies were compiled. The presence of such languages as Turkish and Crimean Tartar, Modern Greek and Armenian, Rumanian and 'Slavonic' would suggest *a priori* the territory of the Ottoman Empire. At that time we find the Turks in direct contact not with Russia, but with the Ukrainian Cossacks of Zaporozžja, and we should naturally interpret the heading 'Slavonice seu Russice' in the Lexicon as 'Ukrainian'. Indeed, Mr. Swoboda has examined in considerable detail the 'Slavonic' entries in the Lexicon and has confirmed their Ukrainian character.

This part of the Lexicon is printed here for the first time and represents an extract from the author's doctoral thesis, which is to be presented to the University of London in the course of 1956. It figures in the thesis as Appendix I, and Mr. Swoboda's Introduction to it (see pp. 7—13) serves not only as a guide to the Ukrainian vocabulary but gives a summary of his findings, whose details must be sought elsewhere. Meantime we have here a valuable supplement to the 17th-century lexica of L. Zizaniĵ, P. Berynda, and the anonymous vocabularies in manuscript discovered and described by P. Źyteĉkyj and I. Ohijenko (the Metropolitan Ilarion).

University of London.

W. K. Matthews.

В С Т У П

Рукописний семимовний словник першої половини XVII-го віку, українська частина якого тут публікується, переховується в Оксфорді, Bodleian Library, як MS. Marsh 187.

Його первісна арабська назва, яку знаходимо на останній сторінці, була LUGHAT-NAMAN ("Словник", чи "Книга слів"); напис на обкладинці європейського походження називає його Lexicon Heptaglotton. Добрий опис його, до якого відсилається читача, подали J. S. G. Simmons і Prof. В. О. Unbegaun.¹

Цей Словник, що є оригінальним твором² і єдиним в своєму роді, був правдоподібно написаний невідомими авторами для голландського орієталіста Якова Голіюса (Jacobus Golius) на Близькому Сході (можливо в Константинополі). Він охоплює на 181 аркушах в основному сім мов, розміщених у вертикальних шпальтах: латинську, грецьку (сучасну), турецьку, татарську (півн. Криму), вірменську, українську ("Slavonice seu Russice"), румунську. Окрім цього, для деякої кількості слів подані також перські рівнозначники, а в трьох випадках автор цитує польські паралелі:

153 *sacrum* служба, літургія мьша *pol*
153 *saga* чаровни́ца *po* відма *rus*³
159 *seu* албо. *po*. лібо

¹ J. S. G. Simmons and B. O. Unbegaun, "Slavonic Manuscript Vocabularies in the Bodleian Library" (*Oxford Slavonic Papers*, Vol. II, Oxford, 1951), ст. 125—127.

² Списків не відомо.

³ *russice*. Відносно вжитку цього слова в значенні "по-українському" пор. З. М. Веселовська, "Мова Лексікону П. Беринди" (*Записки Історично-філологічного Відділу УАН у Києві*, Кн. XIII—XIV, 1927 р.), ст. 320.

Latine	Romanice seu Graece vulgariter	Turcice	Tatarice	Armeniace	Slavonice seu Russice	Walachice seu Moldavice.
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш
баци	βασιλον	بشكون	قونا	Արմաշ	Армаш	Армаш

Мал. 1.

Горішня частина першої сторінки Словника 0,5 нормальної величини (в оригіналі 31x19 см.) Вгорі, рукою Гол'юся, заголовки шпальт:

- Latine
- Romanice seu Graece vulgariter
- Turcice
- Tatarice
- Armeniace
- Slavonice seu Russice
- Walachice seu Moldavice.

Відчитання української шпальти:
 стол кухарські
 прислова
 оддаліти
 оддалони
 (отчин сестра) дида моего стріи
 немочони.

Латинська шпальта є в алфаветичному порядку і вміщує в собі 2722 первісних записів, вибраних з одинадцяти-мовного видання словника А. Калепінуса.¹ За письмом Словник розпадається на три частини: I: л. 1 — 13, II: л. 14—79, III: л. 80—181; однак, можливо, що автор I і III частини був один. В середині кожної з цих частин всі сім мов писані одною рукою, так що автори Словника володіли всіма шістьма живими мовами, і ще кількома з тих, що в Словнику не наведені. Для зрозуміння значення латинських слів, переклади яких на інші шість мов треба було дати, автори використовували деякі з десяти мов Калепінуса, а з них дуже часто польську мову. Методом був в переважній більшості випадків свідомий переклад на українську мову та інші п'ять мов. Полонізми, не дивлячись на те, що Калепінус міг би служити багатим їх джерелом, зустрічаються в подібній мірі, як і в тогочасній українській літературній мові, як:

Укр. з Словника:	Пол. з Калепінуса	Лат. і число л.
	вид. 1605 р.:	з МС Marsh 187:
падол. яскіня. лох	iaskinia, padol, loch	antrum 24
баня, корбас	bania korbas	cucurbita 62

Багато характерних рис в мові Словника належать до живої народної мови. Ось деякі приклади:

аж до того часу	potad	adusque	16
церков	koszczioł, kaplicza	aedes	16
діжка. бочка	winna fassa	cadus	41
неборак	nedznik, mizerak	miser	115
дрібні гроши	pieniadze, moneta, mienica	moneta	116
побутка. що у во-	lerma do bitwy, ро-		
іську іграють	butka do potkania	bellicum	36

Деякі неточності та перекручення в словнику виявляються повтореннями помилок Калепінусового польського перекладача, чи друкаря, або неправильним відчитанням польського перекладу з Калепінуса; важливіші з них:

жаба мьшамі.	zabia, zmiszami	batrachomyo-	
воіна	woina	machia	36
обчігаті накладіті	obcziazam	carico	45

¹ Ambrosius Calepinus, *Dictonarium undecim linguarum, iam postremo accurata emendatione*. . . . Respondent autem Latinis vocabulis, Hebraica, Graeca, Gallica, Italica, Germanica, Belgica, Hispanica, Polonica, Ungarica, Anglica. Basileae 1605 (передруки без змін в 1616 і 1627 роках).

187429

υιτρεις	αρχιπυ	ذِكْرِي	تُوكُو	υ24ευ	*N'ouca	ε2πε
υιτρεις	προσπορον	يُوزا سورت	بَت	υερευ	πυε	βυμυ. υερευ
χυλινιτ	βαμπαλι	بَعْبُوَقَا بِنْبَه	مَامُوق	υυυυυυ	БΑΒΟΝΥ	βυ βυ
ζεπα	ζωνυρε	قُوشَاقَا كَرَه	بَلْبَاو	απλη	ποη	βρε
ζυβιτ		أَرْيَا صُويي	بُوزَا		πυβα	βεε

Мал. 2.

Горішня частина останньої сторінки Оксфордського гептаглоту.

В українській (передостанній) шпальті такі слова:

- лісіца
- твар
- баволна
- пояс
- піва.

железні цех	zelazo ktorim ceche napaliamy	cauterium	46
бокціан. птах	bockian (зам. бос- cian, як у вид. 1590 року)	ciconia	49
далечко	dalszy, oddalony ¹	citerior	50
погодіті; почекаті (зам. "зтікати"!)	zcziekam	demano	66
свекра	megosina zona, swiekra ²	nurus	121
малпа, кошкодам	koczkodam, malpa ³	simiae	160
пащек	pasteta	artocreas	29
кукла велікі	kuglarsky mistrz	archimimus	27

Словник цей дуже цікавий і важливий своїм багатим, як на XVII сторіччя, лексичним матеріалом; він також демонструє високий рівень знання української мови, як мови окремої, в тодішній Отоманській імперії,⁴ що вигідно відрізняється від зародкового стану вивчення слов'янських, а зокрема східнослов'янських, мов в Західній Європі.⁵ Можна думати, що, якби Словник цей був опублікований ще в часи Голіюса, правильна уява про положення української мови серед мов слов'янських могла б виникнути уже в тодішній науці на яких півтора сторіччя раніше.

**
*

¹ У Калепінуса помилка лише в пол.: інші 9 мов подають там правильно значіння "ближчий" (напр., англ. that is nigher). У Марша, інші мови дають значіння "дальший" (пор. грецьке μακροθεν).

² Помилка (у Кал. лише в пол.) повторена і в інших мовах Марша, напр.: грецьке πενοερά, рум. сокра.

³ Пор. П. Беринда, *Лексіконъ*, 1653, ст. 303: кочкодан; так само чеськ.: kočkodan і пол.: koczkodan.

⁴ Пор. В. О. Unbegaun, "Deux chartes ukrainiennes de 1502" (*Slavia XIX*, Прага 1949—50), ст. 336—348.

⁵ Типовими для свого часу є такі твердження, що їх знаходимо в Claude Duret, *Thresor de l'histoire des langues de cest univers*, Yverdon 1619, ст. 851: "...in Moschoiia unam linguam et unum sermonem esse, scilicet Ruthenicum, seu Sclauonicum..." (як своє джерело він подає Matthias Michou, *Sarmat. Europ.*, liu. 2, ch. 4); ст. 849: "In ecclesiis Ruthenorum lingua Seruiorum est, quae est Sclauonica..." (взято ним з: Theodorus Bibliander, *De ratione communi omnium linguarum et literarum commentarius...* Tiguri 1548, ст. 11). Подібно висловлюється Angelo Roccha, *Bibliotheca Apostolica Vaticana*, Romae 1591, ст. 353.

Докладна мовна і лексикографічна аналіза Словника є предметом окремої праці;¹ для полегшення користування нижчеподаним словником треба однак звернути увагу на такі головніші особливості його правопису, який відбігає від традиційного правопису XVII віку: літери **ъ** та **ь** дуже рідко вживаються етимологічно (як в **листь, парбокь, хлѣбъ, жьрство**), а звичайно **ъ** заміняє **ы**, як в **сын, бьдло, сьлоу, мь, товариш** (чит.: син, бидло, силоу, ми, товариш). Літери **і, и, ы** часто змішані; напр. **справедльви, вьризаю, тисно, кісло, учыніті, вікупіті**, місл відповідає суч. укр. справедливий, вирізаю, тісно, кисло, учинити, викупити, мисль.

До нижчеподаного українсько-латинського словника включено за абеткою всі слова і цілі групи слів, що з'являються перекладом окремих латинських слів в рукописі Marsh 187; після латинського слова наведено число листка рукопису. Окремі укр. слова, що входять до складу груп, внесено також за абеткою з відсиленням до повного основного запису. Правопис і пунктуацію оригіналу по можливості збережено, з такими спрощеннями: діакритичні знаки випущено; винесені літери вставлено в рядок; юс малий та йотоване **а** заступлено літерою **я**. Поділ слів, де він відсутній, переведено за сучасним правописом. Скреслення в оригіналі подані в дужках (), а доповнення супроти оригіналу в дужках з зіркою (*). Абетковий порядок сучасний, при чому однак **е** та **іе** вважаються тотожними; літери **и, і, ы, ъ, ѣ** вважаються абетково рівнозначними між з та **к**; група **оу** є рівнозначною з літерою **у**.

Правопис латинських слів узгіднено з Калепінусом (вид. 1605 р.). У випадках розходжень форми, що з'являються в рукописі, подано в примітках.

¹ V. Svoboda, *Seventeenth-century Ukrainian as reflected in the Heptaglot Lexicon (Bodleian MS. Marsh 187): a Linguistic and Lexicographical Study* (готується).

adjuvium	عَوَاكِلْ كَمَك	ازروش و تولاكش	hnyx girixa	(вар, сувар	فوقه
adjuv	يُؤَيِّنُ اِيْتَك	قَارَعَا نَعَقْ	дє рє нє лє гє нє мє пє сє рє сє бє ає тє	помогати, прсйхатє	فوقه
adjuvo	يَا رَدْمُ اِيْتَك	بُرْلُو شَمَقْ	с-р-д-с-я-р	помогати, помагати	فوقه
adjuvator	يَا رَدْمُ اِيْتَك	بُرْلُو شَمَقْ	с-р-д-с-я-р	помогати, помагати	فوقه
adjuvatio	مَشَاوَر	سَكَنَسِي	с-р-д-с-я-р	помогати, помагати	فوقه
adjuvator	نَجِيْب	سَمَشَا	с-р-д-с-я-р	помогати, помагати	فوقه
admito	دَسْتُو رُو بَر مَشَاوَر	بِيْتَر مَك؟ قَبِيْل بُونَقْ	примити, прсйхати	примити, прсйхати	فوقه
admissionis	سُو اِيْتَك	جَلْبِي	примити, прсйхати	примити, прсйхати	فوقه
admissionis	پَر لَامَقْ	طَوْنَقْ	примити, прсйхати	примити, прсйхати	فوقه

Мал. 3.

Горішня частина стор. 15, що написана іншою рукою. Спроба латинської транскрипції в трьох шпальтах (лише на цій сторінці). В українській шпальті:

- свар, сувар
- прісігати, прсйхати
- помагати romahaty
- помагатель, romahatel
- рада. міслятице. rada mislatyse
- дівно діуно
- воліти;
- пустіти
- стаднік
- співати.

А

а — пор. а чому нѣт; два. а два.
 абанові дерево — ebenus 76.
 або — пор. которі наперед іздїт або ходит.
 аж до того часу — adusque 16.
 але — at 31; atqui 32; sed 157; uerum 176.
 ані он ані сес — neuter 119.
 аннїж — anicetum 23.
 апят — пор. зас апят. знову; зас мешати, апят мешати.
 арфа — cithara 50.
 ах — eheu 77.
 а чому нѣт — quippini 147.

Б

баба — anus 24; auia 34. пор. стрій бабки мої.
 бабчин сестра — abmatertebra 4.
 бавітисе — perduro 134. пор. скок, ріхло мерзко, не бавіти; забавіти.
 баволна — bambacion 35; xulinum 181.
 бакітні (sic) — пор. темнобакітні.
 баламуд льгар — falsidicus 82.
 балван — idolum 93.
 балвір — chirurgus 48.
 балѣна. ріба — balaena 35.
 баня, корбас — cucurbita 62. пор. глазніе. баня.
 баран — agnus 19, aries 28.
 барані кожух — rhenones 151.
 барзо — admodum 15; ualde 174. пор. полотно барзо тонко; шероко барзо.
 барзо бѣли — percaudus 132.
 барзо богати — perdiues 133.
 барзо веліки — ingens 97.

барзо горочо — perferuidus 134.
 барзо далеко — perlonge 136.
 барзо долги — perlongus 136.
 бар(*зо) лакнути. іести хочити — adesurio 13.
 барзо лацно — perfacilis 134.
 барзо любіти — peramo 132.
 барзо (ми) люблю — adamo 12.
 барзо мали — perexiguus 134.
 барзо остри — peracer 132.
 барзо рано — praemature 141.
 барзо свѣтло — perlucidus 136.
 барзо стари — perantiquus 132.
 барзо сховани — perconditus 133.
 барзо тисно — perangustus 132.
 барзо учони — pereruditus 134.
 барзо широко — perlatus 135.
 барзо щасливі — perbeatus 132.
 барішник — proxeneta 143.
 басня — fabula 82.
 басок: гадков — aenigma 17.
 бегати — circuncurro 49. пор. бігати.
 бедети — luctatio 110.
 без — absque 7; sine 161. пор. скубіті без піро.
 безброди — imberbis 94.
 без вѣра — infidelis 96.
 без дорого — inuius 102.
 без души — inanimus 95.
 без лічности — innumerabilis 98.
 без милосердія — immisericorditer 94.
 без можи, несълни — impotentia 95.
 без надїю — desperatus 69.
 без пояс — discinctus 73.
 без¹ робот — ocium 123.

¹ МС: вез.

без роботи, порожно статі —
desideo 69.
безруку. калік — mancus 113.
безрушон — immotus 94.
безсылъ — adynamum¹ 16.
без смерті — immortalis 94.
без сподіваня — insperatus 99.
без тестаменту — abintestato
3; intestato 101.
безтѣлны; безтѣлні — asoma-
tos 30; incorporealis 95.
без узда — defraenatus 65.
белѣ глін — chia terra 48.
белілка — albumen 19.
белѣ олов — cassiteros 45.
белѣті — candido 43.
бенгарт; бенкарт — spurius
164; nothus 120.
берег — aegialus 17.
берегі. вара — aragesis 25.
бівол — bubalus 39.
бігати — curro 63. пор. бегати;
там і сам бѣгати; пребегати.
бѣда — пор. ох ді мні. бѣда.
быдло — iumentum 104; pecus
130. пор. гвалтом быдло
украсти.
быдлокрадця — abigeus 3.
(бік), бѣк — taurus 169.
бѣла — albus 19. пор. барзо
бѣли; белѣ олов.
білім сукном убірані — can-
didatus 43.
бѣліті — albo 19. пор. белѣті.
біс — пор. чорт, дїтко. біс,
сатан.
бітва — bellum 36. пор. велико-
го бітві.
біті; біти — deuerbero 70; per-
cutio 133. пор. з радости ру-
кі одін з другою біти; на лі-
це біті рукомъ; ногами біти;
бюсе. бют мене; забіті.

бітисе — duellum 75. пор. бюсе.
бют мене.
бічоваті — flagello¹ 85.
бліжіті — aduento 14; aduerto
16. пор. вечор бліжіті; при-
бліжіті.
блізечко — citimus 50.
бліши — propior 142.
бліско — prope 142.
блогославен — beatus 36; felix
84.
блогославленя — benedictio 39.
блуденя — aberratio 2.
блудіти — aberro 2.
блющ, зіля — cissus 50.
бляди — pallidus² 128.
боб — faba 82.
боб егїптски — phaseolus 136.
бобково дерево — laurus 107.
бобр — castor 45.
бовідаю — nam 118.
бог — deus 71.
богаты (8); богати; богати
(126) — abundans 8; copiose
59; dito 73; diues 74; opulen-
tus 126. пор. барзо богати;
сіроті, убогі. небогати.
богатство — abundantia³ 8;
opes 126.
боже трав. турски горох —
faseolus 83. пор. боб егїп-
тски.
боїті; боїти — cohorreo 52; tre-
pido 171.
боко — latus 106.
болест — dolentia 74.
болото — coenum 52.
борзо — celeriter⁴ 47; осуус
124.
борода⁵ — barba 35. пор. без-
броди; молодні небородати.

¹ MC: flagello. ² MC: palitus.

³ MC: abundantia. ⁴ MC: celetiter.

⁵ MC: бородаа.

¹ MC: adynamum.

боцкіан. птах — ciconia 49.
 бочан — pelargus 130.
 бочка — dolia 74. пор. діжка.
 бочка.
 боюсе — abhorresco 2.
 боязливи — imbellis 94.
 боязн — trepidatio 171.
 бояті — afformido 18. пор. бо-
 іті; боіти.
 боятисе — paueo 129; timeo
 170. пор. боюсе.
 брат — frater 87. пор. рудны
 брат; стріи, отцу брат.
 брат дѣда мого — abpatruus
 5.
 братя — adelphi 13.
 брехати; брехати. щекати —
 baubari 36; latratus 106.
 бриві; бриви — cilium 49;
 supercilium 167.
 бритва — nouacula 121.
 броніти — prorugno 143.
 брус — cos 60.
 брух. живот — aluus 21. пор.
 кішка. брух.
 брую — absono 7.
 бубна — tympanum 173.
 буд здоров — aue 32.
 боудованек — aedificatiuncula
 16.
 боудованя — aedificatio 16.
 булава — clava 50.
 булше — magis 112.
 бути. буду — fio 85. пор. буд
 здоров; вечор буде; віне-
 нем; долго бути; дулг, вінен
 бути; естем; здоровы бути;
 інде бути; мокро бути; не-
 подобаді не ієст подобні;
 пьшні бути; свѣтїтсе, ден
 ест; тяшко бути; чуїни бути;
 як може бѣти; що межі скур
 и мясо ест.
 бюсе. бют мене — uarulo 174.

В

вага — пор. проста вага.
 важіти — libro 109; pendo 131.
 важкі — libella 109.
 валах, вірізани — spado 163.
 валяті — adrepo 14. пор. одва-
 ляти; заваліті.
 вапно — calx 42.
 вара — пор. берегі. вара.
 варагуш, фрібра — febris 83.
 варісти — incostus 95.
 варіті; вариті; варити; варіти;
 варіти, кіпіти — concoquo 55;
 coquo 59; feruero 84; lixo 109;
 percoquo¹ 133. пор. знову ва-
 ріти.
 вароні віно — defrutum 65.
 ваш — uester 176.
 вгоїти — пор. выличити вго-
 іті; незгоїлосе.
 вдова — uiuira 38; uidua 177.
 ведіті — ducio 75; пор. прево-
 діти; приводу.
 ведро — situla 161.
 вежа — turris 172.
 везани; везано — uinctus 178;
 connexus 56. пор. привезк:
 везані.
 везати — ligo 109; uincio 178.
 пор. звезаті; обвезати;
 пьрвезати; превезати; прі-
 везаті; розвезаті; розвезати;
 розвежу.
 велікі — magnus 112. пор. бар-
 зо велікі; кукла велікі; так
 велікі; чарка веліка; як ве-
 лікі.
 велікі дож — nimbus 119.
 велікі дохдор — archiater 27.
 велікі палец — pollex 139.
 велікого бітві — contentio 57.
 веліти — iubeo 104.

¹ MC: percoquo.

вслічати — пор. гідності величати.
велкі панови — magnates 112.
велкоможни — magnificus 112.
венгор. риба — anguillae 23.
вендровка — peregrinatio¹ 134.
венец — corona 60.
вепр — porcus 140. пор. дікі вепр.
верба — salix 154.
верблюд — camelus 42.
веретенник — uerticulum 176.
веретина — fusus 88.
веровка — funis 88.
верх домов — culmen² 62. пор. зверху.
верхност — пор. конец. верхност.
верховні на коню — eques 78.
верш — uersus 176.
веселіт се — пор. добра слово. що се чоловік веселіт.
веселост; веселости — oblectatio 122; laetitia 105.
весло — remus 149.
веті солоткі есті — bellaria 36.
вечор блжіті — aduesperascit 16.
вечор буде — inuesperascere 102.
взяті — assumo 31. пор. возмю; гвалтом взяти; одіматі. (взяті) узяті.
вь — uos 180.
вьбераны — delectus 66.
вьбераті; вьбераті — deligo 65; eligo 77. пор. збіраті; збирати.
вьвратити — procello 142.
вьгнаньї — exul 81.

¹ MC: pergrinatio.

² MC: culmer.

вьгнати — expulsio 80.
вьграті — euinco 79.
вїдати — пор. бовїдаю; довїдати; одповѣдати; одповѣд, слова.
вїдїді; вїдїті; вїдїти; вїдїти — серно 47; conspicio 57; specio 163; uideo 177. пор. невїдани; ненавїдїті; ненавїдїті.
вїдла — mergae¹ 115.
вїдлоубити скоблїти — excalpo 80.
вїдма — saga 153.
вїдно, свѣтло — illustris 94.
вїдоми — пор. невїдоми.
вїдра — lutra 111.
вїзіна — muraena 117.
вїзнавати — confiteor 56.
вїкупїті — redimo 149.
вїлїватї — defundo 65. пор. улїватї.
вїлїчїті вїгоїті — percuro 133.
вїмьты — ablutio 4.
вїмью — abluo 4.
вїна — пор. грѣхъ: вїна.
вїненем — debeo 64. пор. дулг, вїнен бутї; завїнен; невїнны; невїнно зарїкатї.
вїнни ягод — uua 180.
вїно — uinum 178. пор. мощ, новї вин; варонї вїно.
вїнованїе — insimulatio 99.
вїноград — botrus 39; uinea 178.
вїноградскї — пор. лїстї вїноградскї.
вїнонепїяч — abstemius 7.
вїнопродавач — uinarius 178.
вїпїті — interbibio 100. пор. вїпю; все вїпїті.
вїпорожнутї — egero 77.
вїпю — adbibo 12.

¹ MC: maerge.

вѣра — fides 84. пор. без вѣра.
вѣризаю — accido 9. пор. валах, вірізани; т(*р)ебенец вѣризани, яко каплун; требіті, вірізати.
виріті; вѣрті; віру — credo 61; fido 84; ascredo 10. пор. не вірті.
вірні — пор. невірні.
вѣрности — пор. не вѣрности.
вісоко; високо (80); вісоко: глибоко — aeditus 16; celsus 47; excelsus¹ 80; altus 21.
віспа — insula 99.
вітер — uentus 175.
вітер полуднові — auster 34. пор. полуночні вітер.
виход — cloacae 51.
вѣчистити — purgo 144.
владіка — пор. ліска щ владіка носіт.
власаті — capillaceus 44.
власы на голову — capillus 43.
вода — aqua 26. пор. водом мешані; капліті зверху водом.
воднік — aquarius 26.
водом мешані — aquatus 26.
воєннік — bellicosus 36.
вож — пор. гадіна. вож.
воз — plaustrum 138.
воз двамі. колесамі — cisium 50.
воздікі — garyophyllum 88.
возмю — accipio 9.
возніца — auriga 33.
воіна — militia 115; pugna 144. пор. жаба мьшамі воіна; морска воіна.
воіско — пор. гаїдукі, піхота. воіска; побутка. що у воіску іграют.

¹ МС: exelsus.

вол — bos 39. пор. бівол; воліві гною; костурек що з нїм вол женут; річіті яко вол.
воліті; пустіті — admitto 15.
волк — lupus 111.
волкіна саміца — lupa 111.
волна — lana 106.
волни — liber 108.
волніті — libero 108.
волові гною — bolbiton 38.
волос; волосы — pilus 137; crines 61. пор. кручоні волосы; власы на голову; власаті.
волоскі копръ — foeniculum 86.
волоскі орїх; волоскі орїхы — iuglans 104; caryon 45.
воля — arbitratus 27. пор. на волю пустіті.
воняли — peminosus 131.
вонят — putidus 145.
воняті — foeteo 86; puteo 145.
*ворогуш — пор. варагуш, фрібра.
ворожу — addiuno 12.
ворона — cornix 59.
ворота — пор. двер, ворота; двери. ворота.
воротнік — ianitor 93.
воск — cera 47.
вош, уш — pediculus 130. пор. полно вши.
*веремя — пор. єврема, час.
врот — orificium 126. пор. уста, врот.
все вьпіті — perbibō¹ 132.
всєдержітел — omnipotens 125.
всігди; (з)всгди — inunivēsum 102; saepe 153.
всє, усе — omnis 125.

¹ МС: perbib.

вуй — auunculus 34.
вюсна — uer 176.
вязка — пор. конот, вязка.

Г

гадіна; гадіна. вож — anguis 23; coluber 53; serpens 159.
гадков — пор. басок.: гадков.
гаі — nemus 119.
гайдуки, піхота. воіска — cohors 52.
галаж — ramus 148.
галун — alumen 21.
галуноваті — aluminatus 21.
ганіті — aspernatio 30; despicor 69.
гаразд — пор. добріи. (гаразд).
гарбар — пор. сафтіаннік. скурнік: гарбар.
гвалтом бьдло украсти — abactus 3.
гвалтом взяти — abstraho 7.
гвізда (31); гвѣзда — aster 31; sidus 160; stella 165.
гвіздар — astrologus 31.
гвуздік — clauus 51.
где — quo 147; ubi 175. пор. мѣсто где солі родітсе; скріна где жіто сховают; скріня где сховают пюрки.
гдеколвек — quaquaersus 146.
гермалек — abolla 5.
глаголіти — пор. говоріти, глаголіти.
гладіді — allaeuo 20.
глазніе. баня — balineum 35.
глазня. мьля — lauaerum 107.
глас — accentus 9; sonus 162.
гледіти — intuitus 102.
глін — пор. белѣ глін.
глосем — altisonus 21.
глосні співак — canorus 43.

глубоко — profundus 142. пор. вісоко: глубоко.
глубокост морскі — pelagus 130.
глухы — surdus 167.
глухыти — exurdo 81.
гнет, зараз — statim 165.
гнів — ira 103.
гніваті; гнівати — adfremo 13; indignabundus 96.
гнівліви — iratus 103.
гнізда — caua 46.
гніліи — putris 145.
гніліті — caries 45.
гною — fimus 85. пор. волові гною.
гново, гною — stercus 165. пор. гувно.
говоріті; говоріти (110); говоріти, глаголіти — alloquor 20; collocutio 53; loquor 110; praedico 140. пор. ухоу говоріти; шалбір. що дояково говоріт меже лудмі.
год — пор. кажді. год.
годен — condignum 55. пор. негоден.
годіна — пор. час, годіна.
годітсе — decet 64. пор. негодітсе; непристоін негодітсе.
годні — conueniens 58; dignus 72.
годності велічаті — dignitas 72.
голіті — detondeo 70. пор. неоголони.
голова — caput 44. пор. влосы на голову; од дву голові; побор од голові; подушка под голов.
голоден буті — esurio 76; fames 82.
голоденство — inedia 96.

- голос — uox 180. пор. глас; глосем.
- голосны — clarisonus 50. пор. глосні співак.
- голубі — columbus 53.
- голубята — ripiones 137.
- гонец посланец — diactor 71.
- гонити — abdicō 1. пор. ко- стурек що з ним вол женут.
- горбака — dorsum 75. пор. хорбака.
- горечи ден — aestuosus 18.
- горы, лѣсы — mons 116.
- горіті; горіти; горітице — ardeo 28; uro 180; deflagratio¹ 64.
- горко — amarus 21. пор. незрала, гурко.
- горло — guttur 89.
- горох волоскі — cicer 49. пор. боже трав. турски горох; піга. горох.
- горочо — пор. барзо горочо.
- горочості — calidus 41.
- горчица — sinapi 160.
- горчок — chytra 48; olla 124.
- горячо — feruidus 84. пор. горечи ден; барзо горочо.
- господар, пан — herus 90. пор. куревскі гдр.
- господарскі — herilis 91.
- госбодь, пан — dominus 74.
- господар — stabularius 164.
- госдіне, госбодарінѣ — domina 74.
- гднѣ, пані — hera 90.
- гостѣ — hospes 92.
- гості маті — conuiuor 59.
- гости частни — perhospitalis 135.
- гості частоваті — conuiuator 59.
- готовати; готовати (128) — adorno 14; arparo 26; paro 128.
- готоріти — proloquor 142.
- го. ці чуеш — heus 91.
- гребін; гребин — crista 61; pecten 130.
- гребло — strigilis 165.
- грива — iubae 104.
- грізити — rodo 151.
- гріх; грѣхъ: вина; грѣх — crimen 61; delictum 66; peccatum 130.
- грішити — commereo 54.
- гроб; г(*р)об, погреб — crypta 62; sepulcrum 158; syrus 168; funus 88.
- гробля — agger 18.
- громада; громада купа — coetus 52; aseruus 11; пор. купа: громада. луді.
- громадити; громдіт — aseruatio 11; aggero 18. пор. збіраті, грамадіти; згромадаю.
- гроши, пенези — pecunia 130. пор. дробні гроши; мі(*ня)-чи, що грші мінают.
- груба — пор. дол. груба яма.
- грубі хлѣбъ — agelaeus panis 18.
- грум — пор. перун, грум.
- грунту основ — fundamen 88.
- грушек — pyrum 145. пор. лѣсні грушки.
- гряз — lutum 111.
- грязны — coenosus 52.
- гоубка — spongia 164.
- гувно — merda 114.
- гузна; гузна. дупа — clunis 51; anus 25.
- гумно — area 28.
- гурко — пор. незрала, гурко; горко.

¹ MC: deflagatio.

густо; густо часто — complur-
ries 55; spissus 163; crebro
61.
густо ціну — addenseo 12.

Д

давеч — dudum 75.
давно — antiquitus 24; diutinus
72; iamdiu 93; perdiu 133.
пор. недавно; так давно; як
давно.
далеко — longe 110. пор. бар-
зо далеко; здалека; здалши;
з дорогу далеко; здалека
стою; як далеко.
далечко — ceterior 50.
дар — datus 74; munus 117.
пор. подарек.
дарда — pilum 137.
дарувати — largior 106.
дати — do 74. пор. жертво да-
ти; жьртво, млст; дати; од-
дати; зас оддати; подарек
що рімяні послом далі.
даю — addo 12; tribuo 171. пор.
продавати; продают мене;
непродавани; роздавати.
розделіті.
дбаю — пор. нідбаю.
два. а два — bini 38. пор. воз
двами колесамі; межі двома
морамі положоны; на два
розделіті; о дву ухах збан-
ка; од дву голові; одного од
двух; половина. на два роз-
делоні.
два дніх — biduum 37.
дваімїоні — binomius¹ 38.
два локот долги — bicubitalis
37.
двами ногами — bipes 38.
двамісецні — bimensis 38.
два разі — bis 37.

¹ MC: binomis.

два рази оженілсе — bigamus
37.
дварогы — bicornis 37.
два рокі — biennium 37.
двацет — viginti 177.
два час. два косок — bipertito
38.
двер, ворота; двери. ворота
(86) — ianua 93; ostium 127;
fores 86. пор. хакі у двері.
двоіе — пор. творіті. на двоіе
учініті.
двоіетѣло — bicorpor 31.
двоі постелі — biclinium 37.
двоісті — didymus 71; duplex
75.
дворані — asteismos 31.
двор царскі — aula 33. пор.
надвори.
двоякі масті — bicolor 37.
двоякім нітком. ткані — bilix
37.
*двояково — пор. шалбір.
що дояково говоріт меже
лудмі.
двурочні — biennis 37.
деветнатцет — undeuginti¹
179.
девіца — uirgo 178.
девіцтво — uirginitas 178.
девят — nouem 121.
девят дні — nouendum 121.
девятсот — noningenti 121.
дедіч — haeres 90. пор. добро
дедічне.
делац, учинител — factor 82.
ден — dies 71. пор. горечи ден;
два дніх; девят дні; днес,
сегоднь; од дня до дні;
полудні; предполудні; свѣ-
тїтсе, ден ест; уден.

¹ MC: undeuginti.

дерево — *lignum* 109. пор. абанові дерево; олівна дерева; черешніе дерево; скурк на дерево; древо; древо садіті; оліва, деревяно масла.
десетлѣтні — *bilustris* 38.
десшого — *hodiernus* 91.
десять — *decem* 64.
дети — *infans* 96.
детѣнко — *puerulus* 144.
дів, дівно — *ostentum* 127.
дівити — *intueor* 102. пор. на дол дівіті.
дівітіце — *demiror* 66.
дівка: служебніка — *ancilla* 22.
дѣвка цурка — *filia* 84. пор. заручітисе дѣвкою.
дівно *diuuno* — *admiror* 15. пор. дів, дівно.
дівовати — *miror* 115.
дід — *avus* 34. пор. брат дѣда мого; (отчин сестра) дида мого; стріи; (отчин дід) дидчин отец.
діжка. бочка — *cadus* 41.
діини, мілони — *pero* 131.
дікі — пор. жребо дікого осла.
дікі вепр. свіня — *aper* 25.
дікі козел — *capreolus* 43.
дікі кон — *equiferus* 78.
діла — пор. добр діла.
дѣлати — *facio* 82. пор. уделано; делац.
дым; дѣм, дѣмъ — *carpos* 44; *fumus* 87.
діра — *foramen* 87.
діти спати — *lallare* 106. пор. дети; детѣнко; коліска, дедіні; плакати яко деді; хлопец, дед.
дітко — *diabolus* 71. пор. чорт, дітко. біс, сатан.
длон — *palma* 128.

для — *ob* 122; *propter* 143. пор. молодь щеп для саденя.
для того — *ergo* 79; *ideo* 93; *propterea* 143.
для чого — *quare* 146.
дмати — *flo* 85. пор. предумати.
днеіе — *diescit* 71.
днес, сегоднь — *hodie* 91.
до — пор. аж до того часу; од дня до дні.
добра слово. що се чоловік веселіт — *charientismos* 48.
добр діла — *benefactum* 39.
добриі. (гаразд) — *bonus* 38. пор. недобриі.
добро — *bene* 38; *duonum* 75; *recte* 149.
добро дедічне — *haeredium* 90.
добрость — *bonitas* 38.
добротліві — *benignitas* 39. пор. мякы. добродтлівіі.
добро чініті — *benefacio*¹ 39.
добтаті — *calco* 42.
довідати, спытати — *inquirio* 98.
дож — *pluvia* 139. пор. великі дож.
дозволіти — *sino* 161.
дозрліи — *maturus* 114.
доіті (78); доіти — *emulgeo* 78; *immulgeo* 94; *mulgeo* 117.
докончати — *absolutio* 6; *absolutus* 6.
дол — *fossa* 85. пор. на дол дівіті; на долу; падол.
дол. груба яма — *scrobs* 156.
долгы — *longus* 110. пор. барзо долги; два локот долгіі.
долго — *prolixus* 142.
долго бути — *longisco* 110.
дома — пор. там, дома.
домови — пор. челяд домови.

¹ MC: *benfacio*.

домок — aedicula 16. пор. верх
домов.
донба — quercus 146.
доплати — proculco 142. пор.
добтати.
дорога — uia 177. пор. без
дорого; з дороги далеко;
поспешіти у дорогу іти; прет-
тив дороги; що наперед до-
рого указуєт.
дорого — pretiosus 141.
досіт — sat¹ 155. пор. маю до-
сіт.
доска — asseres 30.
досками покладіти — asso² 31.
досками положіти — contabu-
latio 57.
дохдор — пор. великі дохдор.
драбіна; дрбіна — climax 51;
scala 156.
дражніти — irritatio 103.
древко — arbor item lignum
27.
древко садіти — arbusto 27.
дреніні ягоди — cornum 59.
дріжати; дрижати — intremo
101; tremisco 171.
дробні гроши — moneta 116.
дрожда — faex 82.
други — пор. не тот. други;
з радости руці одін з дру-
гою біти; ліхы, що не любіт
другого; одіти одін од
другого; повставати другого
к ушановаті; поуоставати з
другім.
дуже — nimis 119. пор. твер-
до, дуже.
дуже везати — perligo 136.
дужи — пор. крипки дужи.
дулг, вінен буті — creditum 61.

¹ MC: sat is.

² MC: ass.

дупа — пор. гузна. дупа.
дуренство — bacchatio 35; de-
liratio 66.
дурні; дурни; дурны (99, 166)
— amens 21; fatuus 83; in-
sipiens 99; stultus 166.
дурност — stultitia 166.
дух — spiritus 163. пор. ліхі
дух.
духовніи сын — adopto 14.
духовнік — spiritualis 163.
душа — anima 23. пор. без
души.
дямент — adamas 12.

Е (ie, i-e)

еврема, час — tempus 169.
егіптски — пор. боб егіпт-
ски.
ієдвab — пор. шолка, ієдвab;
робак ієдвabні.
єден, одін — unus 180.
єжелі — si 160.
і-єзор — stagnum 164. пор.
язор.
ієм. ім. ієсті — edo 76.
єпіскоп — pontifex 140.
ієсен — autumnus 34.
ієтем — sum 167.
ієсти; єсти, ієсти — abedo 2;
uescor 176; peredo 134. пор.
бар(*зо) лакнути. ієсти хо-
чити; веті солоткі єсті; ієсті.
ієсті. потрава — cibus 48.
ієчмен — hordeum 91.
ієщо — adhuc 13.

Ж

жаба — gana 148.
жаба мьшамі. воіна — batra-
chomomachia 36.
*жаден — пор. нежадного.
жалоба — querela 146.
жаловати — perdoleo 133.

жарт — iocus 103; ludicrum 110.
пор. не з жартем.
жартоват; жартоваті; жарто-
вати (82, 136) — alludo 20;
colludo 53; facetiae 82; per-
ludo 136.
ждати; ждати — asseruo 30;
expecto 80.
жебрак — mendicus 114.
железні цех — cauterium 46.
желѣзо — пор. магнес камен
що желѣзо поднемет.
железа — ferrum 84.
женіх — sponsus 163.
жертва — hostia 92; uictima
177.
жертво дати — sacrifico 153.
пор. жьртво, млст; даті.
жівіи — uiuus 178.
живіті ховаті карміті — alo 20.
пор. ліхо живіті.
живіца — resina 150.
жівності — alitura 21.
живо срібро — argentum uiuum
28.
живот — пор. брux. живот.
жіла — uena 175.
жіловати — neruosus 119.
жьртво, млст; даті — dedico
64.
жіто — пор. скріна где жіто
сховают.
жолд; жолод — fel 83; bilis 37.
жолнір — miles 115. пор. мо-
лоды жолнір.
жолтави; жолтаві — flauus 85;
luteus 111.
жондати — appeto¹ 26.
жонка — foemina 86; mulier
117.
жребе — equuleus 78.
жребе саміца — equula 78.

¹ MC: appero.

жребо дікого осла — lalisio
106.
жулуде — balamus 35.
журавля — grues 89.

3

з — пор. з дорогу далеко; з
ьншы землі; з кажди стро-
ни; зо мною; з очу згінуті;
з радости рукі одін з дру-
гою біти; костурек що з
нім вол женут; не з жартем;
нечістости з носу що течет;
поуставати з другим; смар-
кати з носу; зісподу мазати.
забавіті — demoror 67.
забавнік — dilator 72.
забіти; забіті (41, 135); забія-
ти (4) — caedes 41; interficio
100; neco 118; occido 123;
perimo 135; abneco 4. пор.
убіти, забіти.
забіяк — interfector 100.
забути — obliuiscor 122.
заваліті — detrudo 70.
завінен — obaeratus¹ 122.
завісити — pendeo 131; suspen-
deo 168. пор. увішиті, заві-
саті; повіситі.
завою — cidaris 49.
завтра — пор. послізавтра;
заутра.
завтриші — crastinus 60.
загасіті — extinguo 81; stingo
165.
зад — retro 151.
задатек; задатка — accessio 8;
additamentum 12.
задни — retrorsus 151.
заздрости — inuidia 102.
заіца — lepus 108.

¹ MC: oberatus.

² MC: retrosus.

- закликати — deuoco 70. пор.
 знову закликати.
 закон — пор. права. закон.
 закрию — abscondo 6.
 замазує — aboleo 5.
 замешані. кални — turbidus¹
 172.
 замешати — turbo 172.
 заміроні — demensus 66.
 замкнуті; замкнути (158) —
 cludo 51; concludo 55; sero
 158.
 замок — arx 30.
 замок; замок. колотка —
 claustrum 51; sera 158.
 замтуз — lenocinium 107.
 замуж пуїті — denubo 67.
 занехати — desisto 69.
 заостріті — exacio 79.
 заостроні — exacutus 79.
 запаска — castula 46.
 запис — antigraphum 24.
 заплата — pretium 141.
 заплатити — luo 111.
 заперті, не признавати — diffi-
 teor 72. пор. запусе.
 запріти — occludo 123.
 запусе — abnego 5.
 зараз — continuo 58; euestigio
 79. пор. гнет, зараз; тепері
 зараз.
 зарікати — пор. невінно зарі-
 кати.
 заручитисе дівкою — sponsalia
 164.
 зас — iterum 103.
 зас апят. знову — rursus 152.
 зас клінати — gemaledico 149.
 зас мешати, апят мешати —
 remiseo 149.
 зас оддати — redono 149.
 застав — pignus 136.
 зас упасти — recido 148.
 завтра — cras 60.

¹ МС: turbitus.

- заховани — abscondite 6.
 заховател — absconsor 6.
 заховати — absconsio 6.
 зачініти — obumbro 123.
 збан — пор. кушин. збан; о
 дву ухах збанка.
 збесілсе, сказілсе — rabiosus
 148.
 збирати; збирати, грамадіті —
 lego 107; coactor 52.
 збожа — far 83.
 зборжіті: квапіті — arpropero
 26.
 зборжіті спішаті — depropero
 68.
 зброїніца — armamentaria 28.
 зброя — пор. кошуля на
 зброю.
 збудіті — expergo 81. пор. убу-
 дути.
 звезаті — deuincio 70.
 зверху — desuper 69. пор. ка-
 пліті зверху водом.
 звір — belua 37.
 звон — campana 42.
 звязек — ligamen 109.
 згінуті; згінуті. умерті —
 pereo 134; intereo 100. пор.
 з очу згінуті.
 згодіті — cohaerentia 52.
 згоїлосе — пор. не згоїлосе;
 вгоїти.
 згромадаю — accumulo 10.
 згубіті; згубітні; згубіті —
 amitto 22; deperdo 67; perdo
 133.
 здаелка — eminus 77; procul
 142.
 здаелка стою — absto 7.
 здавши — extimus¹ 81.
 здыхати; здіхати — congero
 56; suspiro 168. пор. тьхну-
 ти; устихненя.

¹ МС: exumus.

здобут, пожитку — commodum 54.
 здоров — sanus 155. пор. буд здоров; здоров; нездорові; хори, нездорові.
 здоровы бути — ualeo 174.
 здоровост — ualentia 174.
 з дорогу далеко — auius 33.
 здров — columis 53.
 здроя здоровости — salus 154.
 здумати зміслити — stupeo 166.
 зелюни — prasinus 141.
 земля — humus 92; terra 170. пор. з ьншы земли; на землі смотріті.
 земланін — conterraneus 58.
 зеркала — speculum 163.
 з'їля — herba 90. пор. блющ, зїля.
 зіма — hyems 93.
 з ьншы земли — exterraneus 81.
 з'їрно — granum 89.
 зиск — lucrum 110.
 зісподу мазати — sublino 166.
 з кажди страни — undique 179.
 зламаті (69); зламаті; зламую (5); зломаті (65) — destruo 69; frango 87; infringo 97; perfringo 135; abrumpo 5; defringo 65.
 злодію — fur 88. пор. явні злоді.
 (злотоглов — asphodelus) 30.
 змерзнуті; змерзнути — congelatio 56; gelatio 88; пор. не змерзнути.
 змею — пор. смук, змею.
 змьсліті — cogito 52. пор. здумати зміслити.
 знак — insignia 99; signum 160.
 знаковаті — consigno 57. пор. пі(*с)аті. назнаковаті.

значіти — insignio 99. пор. назначіти; около назначіті.
 значни — insignis 99.
 знаю — scio 156. пор. візнавати; не знает; не знаю; познаті; познати; познаю; признавати; запрети, не признавати; роззнавати.
 зновіти — integro 100.
 знову — пор. зас апят. знову.
 знову варіти — recoquo¹ 149.
 знову заклікати — reclamo 148.
 знову обновлю — abintegro² 3.
 знову спомінати — recordor 149.
 зовіті; зову — appello 26; accersio 9.
 зогріті; зогрити (80) — calefacio 41; concalefacio 55; excalefacio 80.
 золоті — пор. червоні золоті.
 золотнік — aurarius 34.
 золото — aurum 33. пор. злотоглов.
 зо мною — mecum 114.
 зопсовані — deprauatus 68.
 зопсованя — abolitio 5.
 зопсоваті; зопсуваті — corumpo³ 60; collabefacto 52. пор. мур зопсуваті.
 зопсуваті сказиті — deprauo 68.
 зоставати — resto 151. пор. мнжіті, мало зостаті.
 з очу згінуті — euaneo 79.
 зплесніло — mucidus 117.
 зполно — integer 100.
 зрадліві. лыхы — captiose 44.
 з радости руки одін з другою біти — plaudo⁴ 138.

¹ МС: requoquo.

² МС: abitengro.

³ МС: corumpo.

⁴ МС: plaudeo.

зрالی — пор. незрالی, гурко.
зуб, зуба — dens 67. пор.
шпїлка що зуби чїстїт.
зуннентрїну — *intrinsecus* 101.

I

и. і; і и — *atque* 32; *et* 79. пор.
муд, що от кон і от осла
родїтсе, овоц що їдят, яб-
лукі, і инші; там і сам бѣ-
гатї; що межї скур и мясо
ест; молоденеч. і молодїца.

їгла — *acus* 11.

їгра — *ludus* 110.

їгратї; їграти — *collusio* 53;
ludo 110. пор. побутка. що у
воїску їграют; вѣгратї.

їздїти — *perequito* 134. пор.
їхати; которї наперед їз-
дїт або ходит.

їндї. поїдї — *apage* 25.

їнти — *pergo* 135; *uado* 174.
пор. замуж пуїтї; їтї, пуїтї
поїдїтї; наперед їнтї; одїтї
одїн од другого, розделенїя;
прїити; прїїтї; снѣх їдет;
поспешїтї у дорогу їтї.

їм — *adedo* 13.

їмя — *nomen* 120. пор. два-
їмїонї; тезко, одну їмя ма-
їетни.

їмяновати — *nomino* 120.

їначого — *aliter* 20.

їнде — *aliubi* 20.

їнде бути — *abfore* 2.

їнде ночую — *abnocto* 5.

їнші: не он — *alius* 20. пор.
з ѡншы землї; овоц що їдят,
яблукі, і инші; првадїтїсе на
їнші мїст.

їншії час; инши час — *alias*
20; *deinde* 65.

їспод — пор. под, їспод.

їстї — пор. їем. їм. їстї; їести;
їм; овоц що їдят, яблукі, і
инші.

їтї, пуїтї поїдїтї — *eo* 78. пор.
їити; поспешїтї у дорогу їтї.
їхати — *proficiseo* 142. пор.
їздїтї; наїехатї; на конї еха-
тї; усередїну їхати.

K

к — пор. повставатї другого
к ушановатї; ступоватї к
угору; к угору; к умїслу.

кадїдла — пор. ладан. кадї-
дла.

кадїлнїца — *acerra* 11; *turi-
bulum* 173.

кадїтї; кадїтї — *adoleo* 15;
fumigo 88.

каждї — *quisque* 147. пор. з
каждї строни.

каждї год; каждї рок — *annu-
atim'* 23; *quotannis* 147.

казнодї — *concionator* 55.

како — *quia* 147.

калїк — пор. безруку. калїк.

калїта — *pera* 131.

кални — пор. замешанї. кал-
ни.

калодес, студня — *puteus* 145.

калямар — *calamarium* 41.

камен — *lapis* 106; *petra* 136.
пор. магнес камен що же-
лѣзо поднемет; мarmor ка-
мен.

каменїстї — *calculosus* 41.

кант — пор. чатири канти ма-
ючи.

каплїтї зверху водом — *depluo*
68.

каплун — *capus* 44. пор.
т(*р)ебенец вѣрїзанї, яко
каплун.

¹ МС: *annuatium*.

капуста — brassica 39.
карабел — nauis 118.
каріта — arcera 27.
карміті — пор. живіті ховати
карміті; сыти накармони.
карп — carpio 45.
кашел — tussis 173.
кашляти — extussio 81; tussio
173.
квapati; квapati (46) — acce-
leratio 9; properantia¹ 142;
celero 46. пор. зборжіті: ква-
пати.
квас — acor 11.
квас — fermentum 84.
квасни — peracerbus 132.
квасніті; квасную — exacesco
79; aseo 10.
квіт — anthus 24; flos 85.
ківати ківнути; ківати — abnuo
5; annuo 23.
кідати — abicicio 3. пор. покі-
дати; покіну; покідань по-
ручонь; угарнюні покідани;
низкості покіданя.
ки. кію — baculus 35.
к'ялю — colla 53.
кіпіти — пор. варіти, кіпіти.
к'рніца — fons 86.
кісло — acidus 10.
кіхнути — sternuo 165.
кішка. брux — uenter 175.
кішкі — intestina 101.
кланятисе; кланяти² — oscu-
nisco 123; ingeniculari 97.
класти положіти — pono 139.
пор. досками покладіті; об-
чігаті накладіті; увішиті,
завісаті. класті.
клещи — forcipes 86.
клікати — prooco 143. пор. за-
клікати; знову заклікати.

¹ МС: propentatia.

² МС: клявати.

клинати — exesor 80. пор. зас
клинати.
ключ — clavis 51.
клучнік — пор. пімічар. клуч-
нік.
кніха — biblia 37.
кновка — baticus 36.
кнут — flagrum 85.
кнжі — magnetes 112.
кобыла — equa¹ 78.
ковалскі — пор. мешкі ковал-
скі.
ковнір — collare 53.
ковш — patera 129. пор. чар-
ка, ковш.
кодраті — crispus 61.
кожух — pelliceus 131. пор. ба-
рані кожух.
козел — caper 43; haedus 90;
tragos 171. пор. дікі козел.
козліца — caprinus 43.
козлодою — caprimulgus 43.
козлорогу — capricornus 44.
кол — пор. пал, кол.
колбаса — farsimen 83.
колвек — пор. которі колвек
строні; хто колвек; чого
колвек.
колдра — stragulum 165.
колі — quando 146. пор. ніко-
лі; хочаі колі.
коліж. давно — aliquando²
19; olim 124.
кол'вна — genu 88.
коліска, дедіні — cuneus 63.
колішіті; колішити — cuneare
63; uacillo 174.
коло колеса — rota 152. пор.
воз двамі колесамі.
колотка — пор. замок. колот-
ка.

¹ МС: equa.

² МС: aliquand.

- коляда — пор. ново літо коляда; нов лѣто. коледа.
 комін. піч — *caminus* 42.
 комор — *comops* 56.
 комора — пор. крама, комора.
 коморнік — *cosmeta* 60.
 кон — *caballus* 40; *equus* 78.
 пор. верховні на коню; коріта. що коні наповаті; на коні ехаті; дікі кон; мул, що от кон і от осла родітсе.
 кондел — *stupa* 166.
 конец. верхност — *casumen* 40.
 пор. усе, скончіло.
 ко(*но)пля — *cannabis* 43.
 конот, вязка — *nodus* 120.
 конуши — *archipposomos* 27.
 копати — *fodio* 85.
 копръ — пор. волоскі копръ.
 корбас — пор. баня, корбас.
 корен — *radix* 148.
 коріта — *aqualiculus* 26.
 коріта, медніца — *pelluium, peluis* 131.
 коріта, що коні наповаті — *aquarium* 26.
 корова — *uacca* 174.
 корова теляста — *horda* 91.
 корольовскі — *basilicus* 36.
 пор. цар, крал, корол.
 короста — *psora* 144; *scabies* 156. пор. опухліна короста.
 коротко — *breuis*¹ 39; *compendiarius* 54; *curtus* 63.
 корчма — *caupona* 46.
 корупка — пор. луб, корупка.
 космати — *acersecomes* 11; *pilosus* 137.
 косок — *frustrum* 87. пор. два час. два косок.
 кости, кост — *os* 127. пор. мозк у кости.
 костіра — *aleator* 19.
 костурек що з ним вол женут — *bucentrum* 39.
 котел — *aenum* 17; *sacabus* 40; *caldarium* 41.
 котка — *aclurus* 17; *felis* 83.
 кото, котора — *quis* 147. пор. послолу которі одну ціцку сїят.
 которі колвек строні — *altrinsecus* 21.
 которі наперед іиздіт або ходит — *anteambulo, -lonis* 23.
 кош — *sophinus* 59; *sporta* 164.
 кошик — *calathus* 41.
 коштоваті (65); коштовати — *degusto* 65; *gusto* 89; *libo* 108.
 кошуля — пор. сорочка. рубашка. кошуля.
 кошуля на зброю — *laena* 105.
 кошкодам — пор. малпа, кошкодам.
 кравец — *sartor* 155.
 крама, комора — *officina* 124.
 крамніца — *apotheca* 25; *ergasterium* 79.
 кремен — *silex* 160.
 крестъ — *crux* 62.
 кривда — *iniuria* 97.
 кривы — *aduncus* 16.
 криво — *curvus* 63.
 кривоокі — *strabo* 165.
 криво прісегати — *periurus* 135.
 крікати — *clamor* 50.
 крипки дужи — *fortis* 87.
 крѣпки — *potens* 140.
 крѣпки стали — *ratus* 150.
 крѣпкости — *potentia* 140.
 кристал — *crystallus* 62.
 *крити — пор. закрію; покріваті; одкріваті; накріваті; накриваті; накрівати; скрію.
 кров — *cruor* 62; *sanguis* 155.
 кровні — пор. руд, повіноваті. кровні.

¹ МС: bruis.

кров пустити; кров пустити —
phlebotomia 136; sanguino
155.

крутити — cancello 42. пор.
окрутити.

кручені волоси — cincinni 49.

крушити — comminuo 54.

кто, хто — qui 146.

к угору — sursum 167. пор.
ступоваті к угору.

кугут; кур — gallus 88.

кукла великі — archimimus 27.

кулко, кюлко — quot 147. пор.
скулко раз.

к уміслу — aduotum 16.

купа — cumulus 63. пор. гро-
мада купа.

купа. громада. луді — agmen
18.

купец — mercator 114; nego-
tiator 118.

купити — commercor 54. пор.
вікупити; некупіони.

кур — пор. кугут; кур.

курва — meretrix 115; scortum
156.

куревнік — aquarioli 26.

куревські гдр — leno 107.

курити — fumo 88.

курка — gallina 88.

куропатва — perdix 133.

кусати; кусати; кусити; кусити
— admordeo 15; praemordeo
141; demordeo 67; mordeo 116.

куфел. чарка — calix 41.

кухарські — пор. стол кухар-
ські.

кухмістры — archimagirus¹ 28.

кухня — colina 52.

куча — пор. салаш, куча.

кушин. збан — fidelia 84. пор.
ухо од кушину.

кушнір — pellio 131.

кшталні — corporatura 60.

кюлко — пор. кулко, кюлко.

Л

лава, лавка — scamnum 156.

лагодны умова — blandus 38.

ладан; ладан. кадідла — tus
173; thus 170.

лакнути — пор. бар(*зо) лак-
нути. їести хочити.

лакомі — auarus 32.

ласка — fauor 83.

ласка, мілос — gratia 89.

латерна — laterna 106.

лацно — facile 82. пор. барзо
лацно.

лев — leo 108.

левица — lea 107.

легко — leuis 108.

ледве — lumbus 110.

ледво — uix 179.

лежати — accubatio 10; iaceo
93.

лежу — accubo 10.

лен — linum 109.

ленивыи; леніві — desidiose
69; piger 136. пор. неленіві.

летати — uolo 180. пор. преле-
тусе; прилетати.

лза — lachryma 105.

лібо — seu 159.

ліваня — пор. морські ліваня.

ліва рука — sinistra 161.

льгар — пор. баламуд льгар.
льгати неправда — e mentior¹
77.

лызати; лізути — allambo 20;
lambo 106.

лікарства — medicina² 114.

ликарство на очі — collygium
53.

¹ МС: armagirus.

¹ МС: e mentio.

² МС: medcina.

лілу лілу — lalla lalla 106.
лѣпшиі — belle 38. пор. наліп-
ши.
лѣс — sylva 168. пор. горы,
лѣсы.
лісіца — uulpes 181.
ліска щ владіка носіт — sadu-
ceum 40. пор. овчарскі лѣс-
ко.
лѣсні грушки — achras 11.
ліст — epistola 78.
листь — folium 86.
лісти віноградски — rampinus
128.
літо — aestas 17.
літо — пор. много літ; ново
літо коляда; нов лѣто коле-
да; десетлѣтні; чатирилітні.
літургія — пор. служба, лі-
тургія.
лихва — foenus 86.
ліхвар — danista 63.
(лыхы) ліхы — facinorosus¹
82. пор. зрадліві. лыхы.
ліхі дух — sacodaemon 40.
ліхі обычаю — sacoethes 40.
лихы, що не лубіт другога —
eriminosus 61.
ліхо — malus 112.
ліхо жівіти — abusus 8.
ліхомовні — contumeliosus 58.
ліхо слово — maledictum 113.
ліхості — casia 40.
лице — facies 82. пор. на лице
біті рукоь.
лічба — numerus 121. пор. без
лічності.
лічити — dinumero 73.
личити — пор. выличити.
лоб — calva 42.
лобода — cygnus 63; olor 124.
лов — uenatio 175.

¹ MC: facinotosus.

ловіті; ловіти — captatio 44;
uenor 175. пор. човно, чол-
но що рібы ловят.
ловчи, місловци — indagator
96.
ложе — accubitus 10.
ложечка що ухо чістят —
auriscalpium 33.
локот — cubitus 62; ulna 179.
пор. два локот долгі.
лоно; лон, пазох — sinus 161;
gremium 89.
лопата — pala 127.
лос — sors 163.
лосос — salmo 154.
лох — пор. падол. яскіня. лох.
лошка — cochleare 51. пор. ло-
жечка що ухо чістят.
лою — sebum 156. пор. лую.
луб, корупка — cortex 60.
лубіе. саідак — corytus 60.
лубіті — diligo 72.
лужко; лужк. постел — cline
51; lectus 107. пор. наміток
од лужку.
лук — arcus 28.
лук — пор. цибуля. лук.
лучіна — teda 169. пор. сосно,
лучіна.
люю — seuum 159. пор. люю.
любіті — deamo 64. пор. бар-
зо любіти; барзо (ми) лю-
блю; лихы, що не лубіт
другога; лубіті; слюбоваті.
любовнік — пор. мудрости,
любовнік; міловнік: лубов-
нік; товаріш. лубовнік.
люди — пор. купа: громада.
луді; посполу люд; шалбір.
що дояково говоріт меже
лудмі.
люды продавци — mangones¹
113.

¹ MC: magnones.

людкості чоловіченство —
humanitas 92.
людські — humanus 92.
лямпарт — chaus 48; leopardus
108.

М

магнес камен що желѣзо под-
немет — magnes 112.
магістрат — praetor 141.
мазати — exungo 81; ungo 179.
пор. замазує; зісподу мазати;
намазати.
маїстор — artificiosus¹ 29. пор.
містер. маїстор; мастор тслі.
малы — parvus 129. пор. бар-
зо мали.
мало — пор. мнижиті, мало зо-
статі.
малпа, кошкодам — simiae
160.
малюваня — pictura 137.
малювати; малювати — depin-
go 67; pingo 137.
малюсенко — pauci 129.
малюшко немного — paulum
129.
маляр — pictor 137.
мамка: мака — altrix 21.
маркочіті — demurmuro 67.
пор. примруковаті.
мармор камен — marmor 113.
масло — butyrum 40. пор. оли-
ва, деревяно масла.
масти — fomentum 87; ungen-
tum 179.
масті, фарба — color 53. пор.
двойкі масті.
масторіха — magistra 112.
мастор тслі — architectus 27.
матка — mater 114. пор. (мат-
чин тютка) бабчин сестра;
мамка, мака.

¹ MC: artificiosus.

маю — habeo 90. пор. гості
маті; тезко, одну імя маїет-
ни; чатирі канти маючи.
маю досіт — abundo 8.
медані — aeneus 17.
медані: мід — aes 17.
медвед — ursus 180.
медведица — ursula 180.
медница — trulleum 172. пор.
коріта, медница.
медовіна — mulsum 117.
межи — inter 100. пор. успо-
лу. межи; шалбір. що до-
яково говоріт меже лудмі;
що межи скур і мясо ест.
межи двема морамі положоны
— bimaris 38.
меліти — molo 116.
менши — minus 115. пор. мни-
ши.
мерзко — пор. скок, ріхло
мерзко, небавіті.
месткі слуга; месткі слугы —
accensi 9; apparitores¹ 26.
местчанін — oppidanus 125.
меч — пор. шабля, меч.
мешати — chaos 47; com-
miscuo 54. пор. зас мешати,
апят мешати; водом меша-
ні; не мешаюсе особно
стою; замешані. кални; за-
мешати; помешані; поме-
шано.
мь — nos 120.
мігдалы — amygdala² 22.
мьгла — nebula 118.
мід — пор. медані: мід.
мьла — smegma 161.
мілы — acceptus 9.
мьля — пор. глазня. мьля.
міловнік: лубовнік — amans
22.

¹ MC: aparitores.

² MC: amigdala.

мілони — пор. діини, мілони.
мілос — пор. ласка. мілос.
мілосердник — *clemens* 51.
мілосердя — *miseriordia*¹ 116.
пор. без мілосердя.
мілостеня. ялмужна — *elemo-*
syua 77.
мілость — *charis* 48. пор.
жърство, млст; даті; сердч-
ні мілості; ласка, мілос.
мъни — *mihi* 115.
мі(*ня)чи що грші мінают —
argentarius 28. пор. одміна-
ті.
міод піті — *hydromeli* 93.
мір. покоі — *rax* 130.
міріті; мірі(ди)ти (115) —
commetior 54; *demetior* 66;
emetior 77; *metior* 115. пор.
заміроні.
міріті мірком — *dimetior* 73.
мірка — *mensura* 115.
мирт — *myrtus* 118.
місец — *luna* 111; *mensis* 114.
місецні оброк — *demensum* 66.
пор. двамісецні.
міска — *patella* 129; *scutella*
156. пор. широка міска.
місл — *animus* 23; *mens* 114.
***мислити** — пор. здумати змі-
сльти; змьсліті; рада мі-
слятце *rada mislatyse*.
місловци — пор. ловчи, мі-
словци.
містер. маістор — *magister* 112.
мъстечко — *orpidulum* 125.
міста; мѣста; мѣсто — *ciuitas*
50; *orpidum* 125; *urbs* 180.
міста муравана — *castrum* 46.
місто — *locus* 109. пор. прва-
дітце на інши міст; скріті
мѣсто.
мѣсто где солі родітсе — *sali-*
na 154.

¹ МС: *miseriordia*.

мыти; мѣти; миті. чістіті —
colluo 53; *lauo* 107; *alluo*¹ 20.
пор. вѣмѣти; вѣмѣю; обѣмѣ-
ваті.

мітнік — *manceps* 113.
міто — *uectigal* 175.
міх — *saccus* 153.
мъш — *mus* 117. пор. жаба
мѣшами. воіна.
мішки ковалскі — *follis* 86.
млын — *mola* 116.
мнижіті, мало зостаті — *deli-*
quium 66.
мниши — *minus* 129.
много — *multum* 117. пор. ма-
люшко немого.
много літ — *polychronius* 139.
много спіті — *perdormisco* 134.
множіті — *auctus* 33.
множусе — *adaugeo* 12.
мова: слова — *alloquium* 20.
мовіті; мовіти — *dico* 71;
inquo 98. пор. лихомовні.
могу — пор. немогу; як може
бѣти.
моздер — *mortarium* 116.
мозк — *cerebrum* 47.
мозк у кости — *medulla* 114.
мокро — *humectus* 92.
мокро бути — *madeo* 112.
моліті (68); моліти — *deprecor*
68; *obsecro* 123; *oro* 126. пор.
просіті моліті.
молоденеч. і молодіца —
caelebs 41.
молоденц — *agamus* 18.
молоды жолнір — *tyro* 173.
молодіи — *iuuenis* 104.
молодіи небородати — *inues-*
tis 102.
молоды ученік — *tyrunculus*
173.
молоть шеп для саденя —
talea 168.

¹ МС: *allu*.

молодості; молодости — *adulescentia* 15; *iuuenta* 104.
 молоко — *lac* 105.
 молот — *malleus* 112.
 молчіти (57); молчіти — *consileo* 57; *sileo* 160; *taceo* 168.
 мор — пор. повітру. мор.
 море; мор (140) — *aequor* 17; *mare* 113; *pontus* 140. пор. межі двома морамі положо- ны.
 моровка — *formica* 86.
 мороз — *gelu* 88. пор. сдудено мороз.
 морска воіна — *classis* 50.
 морскі ліваня — *aestuaria* 17. пор. глибокост морскі.
 мост — *pons* 140.
 мотіка — *ligo* 109.
 моцно — *athletice* 32. пор. без можи; велкоможни.
 моц, нові вин — *mustum* 118.
 мочіти (66); мочіти — *dema- deo* 66; *intingo* 101; *ri- go* 151. пор. немочони.
 муде — пор. яіка, муде.
 мудрі; мудрі, розумні — *sapiens* 155; *prudens* 143.
 мудрости, любовнік — *philosophus* 136.
 муж — *uir* 178. пор. ріцерскі муж.
 мужік. селянін — *ruricola*¹ 152. пор. селані. мужік; селяк, мужік.
 муі — *meus* 115. пор. брат дѣ- да мого; дида моего стріи; стрій бабки моі.
 мука — *farina* 83.
 мул — *mulus* 117.
 мул, що от кон і от осла ро- дітсе — *hinuus* 91.
 мур — *murus* 117.

¹ МС: *ruticola*.

мур зопсувати — *admoenio* 15.
 муравана — пор. міста мура- вана.
 муха — *musca* 118.
 мух пескі | псі муха — *synips* 63.
 мучіти — *defatigo*¹ 64.
 мюд — *mel* 114. пор. мідод піті; медовіна; прісномед.
 мякы. добродтлівіні — *lenis* 107.
 мяко — *mollis* 116; *tener* 169.
 мяса — *caro* 45. пор. що межі сурк и мясо ест.

Н

на — пор. влосы на голову; кошуля на зброю; ликар- ство на очі; половіна. на два розделоні; првадітісе на інши міст; творіті. на двоіе учініті; сурк на дере- во.
 на волю пустіті — *emancipo* 77.
 нагі — *nudus* 121.
 нагоры — *super* 167; *supra* 167.
 на два розделіті — *bipertio* 38.
 надвори пречъ — *foras* 86.
 надвори стою — *exum* 81.
 надѣя — *spes* 163. пор. без на- дію.
 на дол дівіті — *despecto* 69.
 надолу — *deorsum* 67.
 наіехаті — *adorior*² 14.
 на землі смотріті — *cernuo* 47.
 назначіті — *assigno* 30. пор. около назначіті.
 наідіті; наідіті, нашол — *inuentio* 102; *reperio* 150.
 наімую — *abloco* 4.

¹ МС: *defarigo*.

² МС: *adorio*.

накармони — пор. сыти накармони.
на коні ехати — equito 78. пор. верховні на коню.
накрівати (55); накривати (58); накривати — concelo 55; concelo 58; intego 100; obnubo 122; tego 169.
накрівка — instratum 99.
налеїка — guttus 90.
наліпши — optimus 126.
на лице біті рукомъ — colaphizo 52.
намазати — inungo 103.
наміток од лужку — cadurcum 41.
намят — tentorium 169.
наперед иіті — antegredior 24. пор. которі наперед иіздіт або ходит; що наперед до того указуіет.
наполнуті — repleo 150.
напою — adquo 12. пор. коріта. що коні. наповати.
на праві руку — dexter 71.
направляті — emendo 77.
насенє — semen 157.
насьтити — satio 155.
насход. подвор — atrium 32.
наука — disciplina 74.
научітел — didascalus 71.
научіті; научу — doceo 74; addoceo 12.
научусє — addisco 12. пор. перш научітіце - починати.
нахылаті — deflecto 64.
нахылоні — camurus 42; deucexus 70.
на чотирі ногы ходіти — quadrupedo 145.
наш — noster 120.
нашину — angaria 22.
не, нит — haud 90.

² МС: istratum.

не — пор. вінонепіяч; заперті, не прізнаваті; інши: не он; льгаті неправда; лихы, що не любіт другого, молодіі небородати.
небавіті — пор. скок, ріхло мерзко, небавіті.
небо. нбоса — caelum 41.
небогаті — пор. сироті, убогі. небогаті.
неборак — miser 115.
невідани — inuisus 102.
невідомі — ignorabilis 94.
невінны — insons 99.
невінно зарікати — calumnior 42.
не віріті — perfidia 135.
невірні — perfidus 135.
невѣрности — incredulitas 95.
невіста, облубєніца — sponsa 164.
неволнік; неволнік. поіманец — mancipium 113; captivus¹ 44.
негоден — indignus 96.
негодітсе — dedecet 64. пор. непристоін негодітсе.
недавно — nuper 121; pridem 141.
недвѣдек — scorpius 156.
недобри — nequam 119.
нежадного — nullus 121.
не згоілосе — insanabilis 98. пор. выличити вгоіти.
нездорові — insalubris 98. пор. хори; нездорові.
не з жартем — serius 158.
не змерзнути — ingelabilis 97.
не знаєт; не знаю — nescius 119; nescio 119.
незралы, гурко — acerbitas 11.
некупіоні — inemptus 96.
нелєніві — indeses 96.

¹ МС: captivus.

не мешаюсе особно стою —
absum 8.
немного — пор. малюшко не-
много.
немогу — aegresco 17.
немочони — abaphus 1.
ненавідіти; ненавідіти — aemu-
latio 17; odi 124.
неоголони — intonsus 101.
неотворони — inapertus 95.
непевні приятел — dysphilus
75.
неписани — inscriptus 98.
непогребоні — insepultus 98.
неподобаді не ієст подобні —
dissimilis 74.
неподобни — absimilis 6.
непожітечни — inutilis 103.
непокою — anomalia 23.
непослушны — contumax 58.
непрістоін негодітсе — inde-
cet 96.
неприятел; непрятел; неприя-
тил — hostis 92; inimicus 97;
perduellis 134.
непродавани — inuenditus 102.
неркі — renes 149.
нерозумни; нерозумні — ab-
surdus¹ 8; brutus 39.
нерозумности — absurde 8.
несьлини — пор. без можи,
несьлини.
несіти — fero 84. пор. однесі-
ті.
несоромліві — inuerecundus
102.
неспіти чуїни — insomnis 99.
несправедливости — iniustus
97.
несправедлів святчіти — crimi-
natio 61.

¹ MC: asurdus.

нести — tolero 170. пор. несі-
ти; однесіти; поднести; при-
несіти.

не тот. други — alter 21.
неучони — indoctus 96.
нефрашовліві — apathes 25.
нехороши — inornate 98; per-
absurdus 132.
нехорошо — deformitas 65.
не хочу — nolo 120.
нечесани — impexus 95.
нечісти — immundus 94. пор.
погані, нечісти.
нечістост — sordes 163.
нечістости з носу що течет —
mucus 117.
нешляхетни — ignominiosus¹
94.
нещасливости — inominatus 98.
нідбаю — nihilifacio 119.
нізкости покіданя — abiectio 3.
пор. ніскости.
нікого — nemo 118.
ніколи — nequando 119.
німыи — elinguis 77; mutus
118.
ніско — humilis 92.
ніскости — infimo 96.
ніт; нѣт — nihilum 119; non
120. пор. а чому нѣт; не,
ніт.
нитка — filum 85. пор. двоякім
нітком ткани.
нови — novus 121; recens 148.
пор. моц, нові вин.
нов лѣто. коледа; ново літо
коляда — strena 165; apo-
phoreta 25.
ногами біти — recalcitro 148.
ногы — pedes² 130. пор. два-
мі ногами; на чотирі ногы
ходіти; петі. у ногам.

¹ MC: ignomiosus.

² MC: poedes.

нож — *culter* 62.
ножниця — *forfices* 86.
нос — *nasus* 118. пор. нечістости з носу що течет; смаркати з носу.
нос утерати — *mungo* 117.
носити — *baiulo* 35. пор. ліска щ владіка носіт; подносити; нести; несити.
ноч — *nox* 121. пор. темни ноч.
ночую — пор. інде ночую.

О

обачіти — *attendo* 32.
обезати — *obligo* 122.
объду — *prandium* 141.
обіцати; обіцати — *deuoueo* 71; *polliceor* 139.
обычайні — *assolet* 31.
обычаю; обічаю — *assuetudo* 31; *mos* 116. пор. ліхі обычаю.
облак — пор. оболук, облок.
обламати — *obrumpo* 123.
облапіти — *amplector*¹ 22; *circumplector* 49.
облубеніца — пор. невіста, облубеніца.
обмьвати — *deluo* 66.
обозу — *castra* 46.
оболок, облок — *nubes* 121.
образ — *icon* 93.
(обрізанец) — (*apella*) 25.
обрізані — *apella* 25; *truncus* 172.
обтежати — *onero* 125. пор. обчігати накладіти.
обуміти — *complector* 54.
обчігати накладіти — *carico* 45.
оверноні; овернони — *contortus* 58; *inuersus* 102.
овернул — *auersus* 33.

овернути; овернути (102, 176) — *auerto* 33; *contorqueo* 58; *detorqueo* 70; *inuerto* 102; *uerto* 176.

овернутисе — *redux* 149.
овес — *auena* 32.
овец, овца — *ouis* 127.
овоц — *fructus* 87.
овоц що ідят, яблукі і інші — *potum* 139.
овчарські лѣско — *agolum* 19.
огністи — пор. пломен. огністи.
оголони — пор. неоголони.
огон — *ignis* 94. пор. світіти: од огня.
огрод — *hortus* 92.
огродіти — *circunsepio* 49.
огуркі — *cucumer* 62.
од — пор. мул, що от кон і от осла родітсе; наміток од лужку; побор од голові; руд отца. руд од отца; світіти: од огня; ухо од кушіну; ут сеі строн.
одваляти — *prouoluo* 143.
одворю — *adaperio* 12.
о дву ухах збанка — *dyota* 75.
оддаліти — *abalieno* 1; *separo* 158.
оддалони; оддалоні — *abalienatus* 1; *alienatus* 20.
оддалюсе — *abiungo* 3.
оддати — *hostio* 92; *trado* 171. пор. зас оддати.
од дву голові — *biceps* 37.
од дня до дні — *comperendino* 54.
оделснани — *ablegatio* 4.
одівати — *uestio* 177.
одізд — *abitus* 2.
одіити одін од другого, розделенія — *diremptus*¹ 73.

¹ МС: *amblector*.

¹ МС: *diremtu*.

- одімати. (взяті) узяті — aufero 33.
одымую — abemo 2.
один — пор. еден, один; з радости руки один з другою біти; одіти один од другого, розделенія; одна фарба; одного од двух; одноокі; посполу которі одну щічку сіят; тезко, одну імя маіетни.
одіннацет — undeni 179.
одіность — concordia 55.
одіспод — infer 96.
одію, шати — indumentum 96.
одкрівати — detego 70.
одмінати; одмінуті; одмінуті — altero 21; commuto 54; mutalus 118.
однаково — assimilis 31.
одна фарба — concolor 55.
однесіті — deporto 68.
одновлю — пор. знову обновлю.
одного од двух — alteruter 21.
одноокі — unioculus 180.
одпечетовати — resigno 150.
одповѣд, слова — responsum 150.
одповѣдати — respondeo 150.
одпочівати; одпочівати — concessatio 55; quiesco 147.
одпочінек — requies 150.
одпочнути — remissio 149.
одрізани — abscissus 6.
одрізати; одрізати — abscido 6; deputo 68.
од того часу — abusque 8.
одтресюсе. утерусе — allido 20.
оженілсе — пор. два рази оженілсе.
оздобіти — orno 126.
ознаіміті; ознаімуті — adsignifico 14; annuntio 23.
- озябнути; озаблю; озяблю — frigesco 87; algeo 19; perfrigeo 135.
окно — fenestra 84.
око, очі — oculus 124. пор. з очу згінуті; ликарство на очі; кривоокі; одноокі.
около — circa 49.
около назначіті — circumsignare 49.
окроглы; округли (152) — circus 50; orbiculatus 126; rotundus 152. пор. стул округлы.
окрутіті — ambio 21.
олені — cerui 47.
оліва; оліва, деревяно масла — oleum 124; elaeon 77.
олівки — oliua 124.
олівна дерева — olea 124.
олов — plumbum 139. пор. белѣ олов.
оловую — applumbo 26.
олтар — altare 21; ara 27.
он, тот — ille 94. пор. ані он ані сес; інший, не он; отож он; костурек що з ним волженут.
оноук — nepos 119.
опасаюсе — accingo 9.
опасовати; опасовати — discingo 73; praecingo 140.
опонча — lacerna 105; penula 131.
опухліна короста — lichen 109.
орати; орати — aro 29; inaro 95.
орач — arator 29.
орел — aquila 27.
оріхы; орех — auellana 32; nux 121. пор. волоскі оріх; волоскі оріхы.
осел — asinus 30. пор. жребодікого осла; муд, що от коні от осла родітсе.

оселскі сѣдло — *elitellae* 51.
оскаргац — *accusator*¹ 10.
оскаржусе — *accuso*² 10.
ослепіті — *excaeco* 79.
осмдесят — *octoginta* 123.
пор. по осмідесят.
осмі — *octo* 123. пор. по осмі.
осміакі — *octauus* 123.
осмісот — *octingenti*³ 123.
основ — пор. ґрунту основ.
особно — *abstractum* 7; *discrete* 73. пор. не мешаюсе
особно стою.
остатни — *extremus* 81.
остры — *acer* 11. пор. барзо
остри.
острити; остріті — *ascio* 11;
sacuminare 40. пор. заострі-
ті.
острогы — *calcar* 42.
острожні — *cate* 46.
отворіді; отворіті; отворіті
— *recludo* 148; *aperio* 25;
resero 150. пор. одворю; не-
отворони.
отец — *pater* 129. пор. отче;
(отчин дід) дидчин отец;
(отчин сестра) дида моего
стрі; прободобны отцы;
руд отца. руд од отца; стріи,
отцу брат.
ото: от — *esse* 76.
отож он — *essum* 76.
отроба — *iesur* 93.
отче — *abba* 1.
ох ді мні; ох ді мні. бѣда —
hei 90; *uaeh* 174.
оцет; (оцет) — *oxos* 127;
(*acetum*) 11.

¹ МС: *accussator*.

² МС: *accusso*.

³ МС: *octingenti*.

П

пава — *pauo* 129.
пагорок — *collis* 53.
падол. яскіня. лох — *antrum*
24.
пазногы — *unguis* 179.
пазоx — пор. лон, пазох.
пал, кол — *palus* 128.
палат — *palatium* 127.
палец — *digitus* 63; *digitus*
72. пор. великі палец.
паліті; паліті топіті — *concremo* 55; *cremo* 61.
палюни. паліті — *exustus* 81.
пан; пані — пор. велкі паню-
ви; госбодар, пан; господь,
пан; гднь, пані.
панов — *authepsa* 34.
пантофлі — *sandalium* 155.
панцир — *lorica* 110.
папір¹ — *charta* 48.
папуга — *psittacus*² 144.
паробокъ — *adultus* 14.
пасека — *anfractus* 22.
пасоваті — *collectatio* 53.
пастер — *pastor* 129.
пастър — *agaso* 18.
пах — *odor* 124.
*паха — пор. под паху.
пахнути — *fragro* 87.
пашек — *artocreas* 29.
пашека шия — *faux* 83.
певні — пор. непевні пріятел.
пекар. хлѣбнік — *artocorus* 29.
пор. хлѣбнік, пекар.
пекло пекла; пекло, пір —
oreus 126; *infernus* 96.
пена. пѣна — *spuma* 164.
пенези — пор. гроши, пенези.
перед — *inprimis* 98. пор. на-
перед иті.

¹ МС: *papier*.

² МС: *psitacus*.

перекітчікі. шбери — automo-
lae 34.
переходіти; перехожу —
obambulatio 122; obambulo
122.
перец — piper 137.
перла — margarita 113.
перпелиця — coturnix¹ 60;
ortyx 126.
персті — pectus 130.
перстін; перстин (179) — anu-
lus 24; condulus 56; dactylion
63; ungulum 179.
перун, грум — fulgur 87.
перше спаня — concubium 55.
перши — primus 141.
перш научітсе - почінати —
tyrosinium 173.
песек — catulus 46. пор. мух
пескі | пси муха.
пест, пѣсте — pugnus 144.
пет — пор. пят, пет.
петі. у ногах — calx 42.
петнатцет — quindecim 147.
петрушки — apium 25.
петсот — quingenti 147.
печ — fornax 86; testus 170.
печетовані — consignatus 57.
пор. одпечетовати.
печоні — assarius 31.
піва — zythum 181.
піга. горох — lentis 108.
пігва — cotoneum 60.
піла — pila 137.
пілка — serra 159.
пілновти — accuratus 10.
пілно смотріти — contueor
58.
пімица — cella 47.
пімічар. клучнік — cellarius
47.
пѣна — пор. пена. пѣна.
пір — пор. пекло, пір.

¹ МС: coturnix.

първезати — deligo 66.
піро — пор. скубіті без піро.
пісаня — definitio 64. пор. ру-
копісаня; запис.
пісарі — archigrammatei 27.
пісати — inscribo 98; scribo
156. пор. непісани.
пі(*с)аті. назнаковаті — anno-
to 23.
піснѣ — carmen 45.
пісок — arena 28; sabulum 153.
пѣсте — пор. пест, пѣсте.
пістрогы — aurata 33.
пѣтати — interrogo 101; per-
cunctatio 133. пор. довіда-
ти, спытати.
піті (37); піти — bibo 37; ob-
bibo 122; poto 140. пор. вы-
піти; выплю; все выпіти;
прахнуті піті хочіті; мід
піті.
пітя — potus 140; sicera 160.
пѣхла — pulex 144.
¹ МС: pullex.
піхоти, піши — pedes 130. пор.
гаїдуки, піхота, воїска.
піч — пор. комін. піч; печ.
пішни; пышни (99) — fasti-
diosus 83; impensus 94; inso-
lenter 99.
пышни бути — superbio 167.
піяні — ebrius 76.
плакати — collachrymo 52; com-
ploratus 54; delachrymatio 65.
плакати — fleo 85; lacrymo 105;
lugeo 110; ploro 138.
плакати яко деді — uagio 174.
плачки — laganum 105.
плева — пор. солом. плева.
плетити — implico 95; necto
118.
плече; плечы — humerus 92;
armus 29.
пльвати; пльвати (15) — ab-
nato 4; adno 15; no 120.

пламен. огністи — flamma 85.
 плот — sepes 158.
 плуг — aratrum 29.
 плугави (плугав) — agasyrtus 18.
 плугавство — colluuius 53.
 плюзка — cimex 49.
 плювати (151); плювати; плювати (14) — respuo 151; saliuo 154; spuo 164; adspuo 14.
 пор. уплювати.
 плюгавіті — пор. поганіті: плюгавіті.
 плюн — salium 154.
 плячки — placenta 138. пор. плачки.
 побор од голові — capitatio 44.
 побутка. що у воіску іграют — bellicum 36.
 повіновати — пор. руд, повіновати. кровні.
 повісити — arpendo 26. пор. завісити; увішити, завісати.
 повітру. мор — aura 33.
 повставати другого к ушановати — assurgo 31. пор. поу- ставати з другім.
 повят — dioecesis 73.
 погані, нечисти — spurcus 164.
 поганіті; плюгавіті — conspurco 57.
 погодіті; почекаті — demano 66.
 пограничні — antermini 24.
 погреб — exequiae¹ 80. пор. г(*р)об, погреб.
 погребіті²; погребіти — contumulo 58; tumulo 172. пор. непогребоні.
 под, іспод — sub 166.

¹ МС: exequae.

² МС: погребіті.

подарек що рімяні послом далі — lautia 107.
 подвор — пор. насход. подвор.
 подвязек — fascia 83.
 подля — iuxta 104; secus 157.
 поднести — surrigo 167.
 подніматі — alleuo 20. пор. магнес камен що желѣзо поднемет.
 подносити — leuo 108.
 по(*до)бні; под(*о)бні — conformis 56; consimilis 57. пор. не подобаді не ієст подобні; неподобни.
 подобаті (54); подобати — complaceo 54; lubet¹ 110; placeo 138.
 под паху — axilla 35.
 подрожні — iter 103. пор. то- варіш, подоржні.
 подскарбі — aerarios praefectos² 17.
 подтвѣрдіті — confirmatio 56. пор. потвѣрдіті.
 подушк; подушка под голов — pulvinar 144; ceruicale 47.
 подчаша — pincerna 137.
 поета — poeta 139.
 пожітек — usus 180. пор. здо- бут, пожітку.
 пожітечні — prosum 143. пор. непожітечні.
 поздоровеня — consalutare 56.
 позычати — mutuum 118.
 позлочісті³ — auratus 34.
 познаті; познати; познаю — cognosco 52; nosco 120; agnosco 18v.
 позолотовати — deauro 64.
 позолочони — inauratus 95.

¹ МС: luber.

² МС: aerarios pfectos.

³ МС: позлочіск.

поїді — пор. іиді. поїді; иити.
поїманец — пор. неволнік. по-
іманец.
показовати — ostendo 127.
покарму — esca 79.
поکیدань поручонь — abiectus
3. пор. угарніюні поکیدани.
поکیدаня — пор. нізкости по-
کیدаня.
поکیدати; покіну — proiicio
142; abiecto 3.
покладіті — пор. досками по-
кладіті.
покоі — пор. мір. покоі; не-
покою.
покрівати — adoperio 14.
покрівка — cooperculum 59.
покропіті¹; кропіті (26) —
irroro 103; appluere 26; re-
spergo 150.
покут — poenitentia 139.
полівка юшка — ius 104.
полічковати — depalmare 67.
полнити — impleo 95. пор. на-
полнуті.
полно — plenus 138. пор. зпол-
но.
полно вши — pedicosus 130.
полно учіну — adimpleo 13.
половіна. на два розделоні —
dimidiatus 73.
по(*ло)віца — semis 157.
положіті; положіті (95) —
admotio 15; impositus 95;
situs 161. пор. класти поло-
жіті; досками положіті; по-
ставіті положіті; пріполо-
жу.
положоні — positus 139. пор.
межі двема морами поло-
жоны.
полоскати — abluium 4.
полотно — tela 169.

¹ МС: кропітіті (103).

полотно барзо тонко — byssus
40.
полудни — meridies 115. пор.
предполудні; вітер полуд-
нові.
полуночні вітер — boreas 39.
поля — ager 18; campus 42.
помагатель, помаhatel — adiu-
tor 15.
помагати помаhaty; помагати;
помагаю — adiuvoo 15; iuvoo
104; auxiliior 35.
помешані; помешано — pro-
miscue 142; confusus 56.
помінати — moneo 116. пор.
споминати; знову спомінати.
помож — auxilium 34.
пончохи — caliga 41.
по осмі — octonus 124.
по осмідесят — octogenus 123.
попел — lix 109.
попруга — cingula 49.
порадек — ordo 126.
порано — mane 113.
порвати — arripio 29.
порожни; порожны — inanis
95; vacuus 174. пор. без ро-
боті, порожно статі; вьпо-
рожнуті.
порох — puluis 144.
поруся — porcullus¹ 140.
поручиті — afficio 18. пор.
поручонь поکیدань.
порушити — motio 117.
посвѣтено — sacer 153.
посел — legatus 107. пор. по-
дарек що рімяні послом да-
лі.
посланец — пор. гонец по-
сланец.
послати (116); посьляю —
mitto 116; ablego 4; abmitto 4.
послі, потим — postmodum 140.

¹ МС: porcullus.

послізавтра — *perendinus* 134.
послугувати — *asseruio* 30.
послушенство — *obedientia* 122.
послушны — пор. непослушны.
посміяті — *arrideo* 29; *derideo* 68.
по сорок — *quadrageni* 145.
поспешити у дорогу іти — *contendo* 57.
посполіто — *communis* 54.
посполю — *insimul* 99; *simul* 160. пор. товариши що поспол ідять.
посполю которі одну ціцку сїят — *collactaneus* 52.
посполю люд — *plebes* 138.
поставити положити — *deponere* 68.
постел; постіл — *lectus* 107; *culcitra* 62. пор. двої постелі.
постъ — *ieiunium* 94.
постіти — *ieiuno* 94.
потвїрдити — *asserto* 30.
потъм (65); потім — *dehinc* 65; *demum* 67; *inposterum* 98. пор. послі, потім.
поуоставати з другим — *con-surrectio*¹ 57.
похва; похфа — *uagina* 174; *theca* 170.
похваліти — *collaudo* 53.
похлїбати; похлібовати — *ador* 16; *assentor*² 30.
походни свічка — *fax* 83.
поцалованя — *basium* 36.
поцаловати (67); поцаловати — *deosculor* 67; *exosculor* 80; *osculor* 127; *suaviium* 166.

¹ MC: *constrictio*.

² MC: *assenfor*.

початек — *coeptum* 52; *initium* 97; *principium* 141.
початі (52); почати — *coepto* 52; *exordium* 80; *exordior* 80.
почекати — пор. погодити; почекати.
починати — *adordior* 14. пор. перш научітисе-починати.
почорніти — *infusco* 97; *nigreo* 119.
пошити — *consuo* 57.
пояс — *cinctus* 49; *zona* 181. пор. без пояс.
права. закон — *lex* 108.
права рука — *dextera*¹ 71. пор. на праві руку.
правда — *equidem* 78. пор. льгати неправда.
правдиви — *verus* 176.
православни — *orthodoxus* 126.
прахненя — *sitis* 161.
прахнуті піти хочіти — *sitio* 161.
правдітисе на інши міст — *demigrare* 66.
пребегати — *percurro* 133.
превезати — *adalligo* 11.
превертити — *exterebro* 81; *perforo* 135.
превішене — *exuperantia* 81.
преводити — *abduco* 2.
предвчіді — *deuirgino* 70.
предолгыти — *protollo* 143.
предполудні — *antemeridianus*² 24.
предсїны — *uestibulum* 176.
пред тїмъ — *ante* 23.
предумати — *perflo* 135.
прелетусе — *abuolo* 8.
пресїгати; пресїгати — *deiero* 65; *iuro* 104.

¹ MC: *dextera*.

² MC: *antemeridarius*.

пресніті; преснути — *somnium* 162; *insomnium* 99.
престирадло — *lodix* 110.
претів дорогу — *obuiam* 123.
претігу — *aduersus* 14.
претулмачовати — *interpretor* 101.
преуберати — *lectus* 107.
пречъ — пор. надвори пречъ.
пібліжіті¹ — *appropinquatio* 26.
прівезаті — *alligo* 20.
прівезк: везані — *alligatio* 20.
пріводу — *adduco* 13.
прізвіско — *agnomen* 18v.
признавати — *deprehendo* 68.
пор. запреті, не признавати.
приїті; приїти — *aduentus* 14; *uenio* 175.
пріклеїті — *agglutino* 18.
прілетаті — *aduolo* 16.
прімуковати — *admurmuro* 15.
прінести — *affero* 18.
пріположу — *accommodo* 9.
пріпусте — *aceresco* 10.
прісѣгани — *abiuratus* 4.
прісѣгати; прісігати, прісігати — *abiuro* 4; *adiuro* 15. пор. криво прісегати; прісігати; прісігати.
пріслова — *abagio* 1.
прісні хлеб — *azymus* 35.
прісномед — *fauus* 83.
прістоін — пор. непристоін.
прити — *negatio* 118. пор. запреті, не признавати; запрусе.
прітопіті — *aduro* 16.
пріходіті (14); прихожу — *aduenio* 14; *abeo* 2; *abscedo* 6.
прішіваті — *assuo* 31.
пріятел — пор. непевні пріятел; прятел; неприятел; неприятил; неприятел.

¹ МС: прібліжіті.

прободобны отцы — *maiores* 112.
продавати — *uendo* 175. пор. вінопродавач; непродавани.
продают мене — *uaeneo* 174.
продотечъ — *antecursor* 24.
прокляті — *abominatus* 5.
прокуратор — *edicus* 76.
пророк — *propheta* 143.
прос, пшона, ягли — *milium* 115.
просіті (55); просити (80); просити — *comprecor* 55; *exoro* 80; *peto* 136; *precor* 141; *quaeso* 146; *rogo* 151.
просіті молиті — *deposco* 68.
проста вага — *aequilibris*¹ 17.
простачек — *asacus* 8.
прісті; прісти — *directus* 73; *rectus* 149.
просто: рувно — *aequus* 17.
пор. рувно, просто.
пріститі — *corrigo* 60.
протівусе — *aduersor* 16.
протю — *contra* 58. пор. претів дорогу; претігу.
проходіті — пор. утим проходитьі.
прут, розга — *uirga* 178.
прядіва — *stamen* 164.
прятел — *amicus* 22.
псі — пор. мух пскі | псі муха.
птах; птак — *ales* 19; *avis* 33.
пугач — *bubo* 39.
пуїті — пор. замуж пуїті; іті, пуїті поїдіті; інді. поїді.
пултора — *sesqui* 159.
пустиня — *solitudo* 162.
пустіти — пор. воліті; пустіти; кров пустити; кров пустити; на волю пуститі; роспустити.

¹ МС: *aequilibris*.

пусткі — desertum 69.
пуґа — compes 55.
пухнути — trudo 171.
пчол — apes 25.
пшеница — triticum 171.
пшона — пор. прос, пшона,
ягли.
пюлін — absinthium 6.
пюрка — penna 131. пор. скрі-
ня где сховают пюрки; ску-
біті без піро.
пять, пет — quinque 147.

Р

раб. слуга — seruus 159.
рада — consilium 57.
рада міслятьце rada mislatyse
— administratio 15.
радоваті — complaudo 54.
радоість — gratulor 89. пор. з
радоисти рукі одін з дру-
гою біти.
раз — semel 157. пор. два ра-
зі; два рази оженілсе; скул-
ко раз; три рази.
рак — cancer 42.
рана — plaga 138. пор. шарома
рана.
раніти — saucio 155.
рано свѣтаніе — diluculum 72.
пор. барзо рано; порано.
ратуш — buleuterion 40.
резнік — lanius 106.
реїстр — commentarium 54.
ремесло¹ — ars 29.
ремеснік — artifex 29.
речи — res 150.
решето — cribrum 61.
ріба — piscis 138. пор. балѣна.
ріба; венгор. ріба; човно,
чолно що рібы ловят.

¹. МС: ремесло.

ріжу — oryza 126.
рыза — rubigo 152.
різаны — sectura 157. пор.
обрізани; одрізани.
різаті — concido 55. пор. вьри-
заю; одрізати.
різнік — carnarius 45. пор.
резнік.
рѣка — flumen 85; riuus 151.
рімяні — пор. подарек що рі-
мяні послом дали.
рінек. торг — forum 87.
рѣпа — gara 148.
рітко — rarus 148.
ріхло — пор. скок, ріхло
мерзко, небавіті.
ріцерскі муж — strenuitas 165.
річіті. яко вол — boe 39.
робак — uermis 176.
робак іедвабні — bombyx 38.
робіті (20); робіти — allabo-
rare 20; laboro 105; mereo
115; opeor 125.
робота — labor 105; opera 125.
пор. без роботи, порожно
статі; без робот.
роботнік — operosus 125.
рог — cornu 59. пор. дварогы.
рог домові — angulus 23.
рогаті — cornutus 59.
рогатіна — lancea 106.
рогож, мата — storea 165.
рогожіна — carex 45.
родіти — genero 89; pario 128.
пор. умарль родіти; уроді-
ти рожество.
родітсе — пор. мѣсто где со-
лі родітсе; мул, що от кон
і от осла родітсе.
родіч(и) — parens 128.
рожен — obelus 122.
рожество — пор. уродіти ро-
жество.
розбоїнікі — latrones 106.

розвезати (74); розвезати; розвежу (7) — *dissoluo* 74; *soluo* 162; *uieo* 177; *abstringo* 7.
розга — пор. прут, розга.
роздавати. розділіти — *diribere* 73.
розділення — пор. одіти одін од другого, розділення.
розділіти; розділити — *dido* 71; *partior* 128. пор. на два розділіти; половина. на два розділоні; роздавати. розділіти.
роздерати — *derumpo* 68.
роззнавати — *internosco* 100.
роззодрани — *lacer* 105.
роззувати — *excalceo* 79.
розінкі — *astaphis* 31.
розказати — *demando* 66.
роззодрати — *lacero* 105. пор. роздерати; роззодрани.
розривати — *rumpo* 152.
розсеку — *seco* 157.
розтопіти — *liquesco* 109.
розум — *intellectus* 100; *ratio* 148.
розумієніє — *reor* 150.
розуміти — *percipio* 132.
розумні; розумні — *circumspectus* 49; *intelligens* 100. пор. мудрі, розумні.
розширити — *prolato* 142.
рок — *annus* 23. пор. два роки; кожді рок.
рола — *aruum* 29.
роспрошоні — *dispersus* 74.
ропустіти — *laxo* 107.
росса — *pruina* 143; *ros* 151.
россол — *salsilago* 154.
ростеня — *acerementum* 10.
ростіти (15); рости — *adnascor* 15; *germino* 89; *ingrandesco* 97; *inolesco* 98. пор. приростусе.

рохмістрство — *centuriatus* 47.
рочні — *anniculus* 23; *solemnis* 162. пор. двурочні.
рубати — *findo* 85.
рубашка — пор. сорочка. рубашка. кошуля.
рувно — *soequalis* 51; *compar* 54; *pariter* 128; *planus* 138.
рувно, просто — *par* 128. пор. просто: рувно.
рувности — *planities* 138.
руд — *genus* 89.
руд отца. руд од отца — *agnatio* 18.
руд, повіноваті. кровні — *cognati* 52.
рудны брат — *germane* 89.
руж — *rosa* 151.
рука — *manus* 113. пор. без руку. калік; з радости руки одін з другою біти; ліва рука; на лице біти рукомъ; на праві руку; права рука.
рукава — *manica* 113.
рукавіці — *chirotheca*¹ 48.
рукопісаня — *syngrapha* 168.
рурка — *canalis* 42.
ручник. хустка — *mantile* 113.
рушити — *moveo* 116. пор. безрушон; порушити.

С

сад, саду — *romarium* 139.
саденя — пор. молодь щеп для саденя.
садіти — пор. древо садіти.
саїдак — пор. лубіє. саїдак.
салата — *lactuca* 105.
салаш — *aestiua* 17.
салаш, куча — *tugurium* 172.
сало — *abdomen* 2; *adeps* 13.
сам — *solus* 162. пор. тулко. сам.

¹ MC: *chirotheca*.

самец — mas 114.
саміца — foemineus 86.
санка — carpentum 45.
сарна — dorcas 75.
сатан — пор. чорт, дітко. біс,
сатан.
сати — sugo 166. пор. сяти; по-
сполу которі одну ціцку
сіят.
сафт'янник. скурнік: гарбар —
alutarius 21.
сахар — saccharum 153.
свар, suuar; свар — adiurgium
15; concertatio 55.
сваріті — decertatio 64.
сварліві — contentiosus 58.
сварусе — altercor 21.
свекр — socer 161.
свекра — nurus 121; soerus 161.
свербіти — prurio 143.
свещенік — sacerdos 153.
свѣдек — testis 170.
свѣдер — terebra 169.
свіня — porca 140; serofa 156;
sus 168. пор. дікі вепр. свіня.
свіняр — porcarius 140; subul-
cus 166.
світ. світанія — aurora 33. пор.
рано свѣтаніє.
свѣтіті — affulgeo 18; diluceo
72.
світіті: од огня — candesco 43.
свѣтітсе, ден ест — dilucescit
72.
свѣтло — lumen 111; lux 111.
свѣтло — lucidus 111. пор.
барзо свѣтло; відно, свѣт-
ло; ясно, свѣтло.
свѣтлости¹ — luminare 111.
свічка — candela 43. пор. по-
ходни свічка.
свічник — candelabrum 43.
свою — suus 168.
свядство — attestor 32.

¹ МС: стѣлости.

свт — augustus 33.
свято — feriae 84.
святчіті — пор. несправедлів
святчіті.
сдудено — frigus' 87.
сдудено мороз — rigor 151.
сдудня — cisterna 50.
седіті; седіті — assideo 30;
sedeo 157.
секати — insecor 98. пор. роз-
секу.
секера — securis 157.
селані. мужік — agricola 18.
пор. мужік. селянін.
селедци — halec 90.
село — pagus 127.
селяк, мужік — paganus 127.
сем — septem 158.
семнацет — septemdecim 158.
семсот — septingenti² 158.
сен — somnus 162.
сенча. суднік — iudex 104.
сердчні — cordatus 59.
сердчні мілости — aduenerari
14.
серебро — argentum 28. пор.
живо срібро; сѣріброні.
середіна — пор. усередіну
іхати.
середні — medius 114.
сермаг — amictus 21.
серпа — falx 82.
серце — cor 59. пор. смутны
серце.
серце хочіт — desidero 69.
сес — is 103. пор. ані он ані
сес; днес, сегоднь; ут сеі
строн.
сестра — soror 163. пор. баб-
чин сестра; (отчин сестра)
дида моего стріи.
сестрані — sororius 163.

¹ МС: frigus.

² МС: septingenti.

сеч. сечка — *cassis* 45.
сѣдло — пор. оселскі сѣдло.
сідмак — *chelys* 48.
сьлою взяти — *abripio* 5; *garratura* 148. пор. безсылъ; без
можи, несълни.
сын — *filius* 84. пор. духов-
ниі сын.
сіно — *foenum* 86.
сѣріброні — *inargentatus* 95.
сыровы — *crudus* 62.
сьрово — *acerbe* 11.
сіроти; сіротіі — *orphanus*
126; *pupillus* 144.
сіроті, убогі. небогаті —
egens 76.
сьти — *satur* 155.
сьти накармони — *fartura* 83.
сіяти (74); сіяти — *dissemino*
74; *insemino* 98; *semino* 157;
sero 158.
сказити — *mania* 113. пор. зо-
псуваті сказиті.
скакати — *absilio* 6.
скарга — *categoria* 46; *incusa-*
tio 95. пор. оскаргац; оскар-
жусе.
скарпетка — *soccus* 161.
склеіті — *bitumino* 38. пор.
пріклеіті; кѣлю.
скоблити — пор. выдлоубити
скоблити.
скок, ріхло мерзко, небавіті
— *derepente* 68.
скончіло — пор. усе, скончіло;
докончати.
скоп — *ueruex* 176.
скочиті; скочіті; скочіті —
assultus 30; *desilio* 69; *salio*
154. пор. танцоваті скочіті;
скакати.
скрідла — *ala* 19.
скрідлаті — *alatus* 19.
скріна где жіто сховают —
cumera 63.

скрінка — *cista* 50.
скрїня — *arca* 27.
скрїня где сховают пюрки —
penarium 131.
скрїти мѣсто — *abditum* 2.
скрїю — *abdo* 1.
скробиті; скробиті; скробилю
— *adrado* 14; *rado* 148; *ab-*
rado 5.
скручити — *abbrevio* 1.
скубіті — *carpo* 45.
скубіті без піро — *deplumis*
68.
скулко раз — *aliquotiens* 19.
скура; скура, скур (59) —
bursa 40; *corium* 59; *pellis*
130. пор. що межі скур и
мясо ест; торба скурана.
скурк на дерево — *induium*
96.
скурнік — пор. сафтїаннік.
скурнік: гарбар.
слава — *adorea* 14.
слепіи — *caecus* 41.
слепости — *ablepsia* 4.
сліви — *prunum* 143.
слова — *sermo* 158.
словік — *aedon* 16; *luscinia* 111.
слово — *dictio* 71; *lexis* 108;
uerbum 176. пор. слова; ліхо
слово; мова: слова; одпо-
вѣд, слова; добра слово.
що се чоловік веселіт.
слод — *byne* 40.
слон — *barrus* 36; *elephas* 77.
слонца — *sol* 162.
слуга — пор. раб. слуга.
служба — *seruitus* 159.
служба, літургія — *sacrum* 153.
служебніца — *famula* 82; *ser-*
ua 159. пор. дівка: служеб-
ніка.
служіті; служіті (99) — *deser-*
uire 69; *inseruio* 99; *seruio*
159. пор. послуговаті.

слухати; слухати (95) — *ausculto*¹ 34; *exaudio* 79; *inaudio* 95.
слухіті — *audio* 32.
слубовати — *desponsus* 69.
смажати; смажіти — *frigo* 87; *infrigo* 97.
смак — *gustus* 89.
смаркати з носу — *mucosus* 117.
смерт — *lethum* 108; *mors* 116.
пор. без смерті.
смілні — *audeo* 32.
сміренні — пор. тихы. сміренні.
смѣх — *irrisio* 103.
сміяті; смѣяти — *sachinnor* 40; *rideo* 151. пор. посміяті.
смола — *pix* 138.
смоловати — *oppico* 125.
смотріті (30); смотріти; смотрю (10) — *aspicio* 30; *procuro* 142; *respicio* 150; *tuor* 172; *accuro* 10. пор. на землі
смотріті; пильно смотріти.
смуk, змею — *draco* 75.
смуtни — *tristis* 171.
смуtны серце — *cordolium* 59.
смуtні чоловік — *agelastus* 18.
снѣх — *nix* 120.
снѣх ідет — *ningit* 120.
собака — *canis* 43.
сова — *noctua* 120.
сокол — *faleo* 82; *haliaeetus* 90.
сол, солі — *sal* 153. пор. мѣсто
где солі родітсе.
соліти — *salio* 154.
солодко — *dulcis* 75. пор. веті
солоткі есті.
солома — *stramen* 165.
солом, плева — *palea* 128.
солоні — *salsus* 154.
солоніна — *lardum* 106.
сорогі — *austerus* 34.

¹ МС: *asculto*.

сорок, чатирідесят — *quadraginta* 145. пор. посорок.
сором — *dedecus* 64; *pudor* 144; *verecundia* 176.
сором, соромота — *propudium* 143.
соромліві — пор. несоромліві.
соромотіті — *dehonestamentum* 65.
сорочка — *indusium* 96.
сорочка. рубашка. кошуля — *interula* 101.
сосно, лучіна — *pinus* 137.
спаня — пор. перше спаня.
спасеніі — пор. справедливи
спасеніі.
спител — *saluator* 154.
спати — пор. споду спати;
спіті; сплю.
співаніє; співанія — *cantio* 43; *musa* 117.
співати; співаю — *admodulor* 15; *accino* 9.
співачка — *percantatrix* 132.
спіжарнія — *cellarium* 47.
спытати — пор. довідати,
спытати.
спіті (75); спіти — *dormio* 75; *obdormio* 122; *sopor* 162. пор.
много спіти; неспіти чуїні;
споду спати; сплю.
спішаті — пор. зборжіті спішаті;
поспешіті у дорозу іті.
сплю — *addormiseo* 13.
сподіваня — пор. без сподіваня.
споду спати — *subiaceo* 166.
сполу — *una* 179. пор. посполу;
усполу. межі.
споминаті — *admoneo* 15. пор.
знову споминати.
спотнути — *sudo* 166.
справедливи спасеніі — *iustus* 104. пор. несправедлів святчіті.

справедливости — пор. не-справедливости.
спраті — caso 40; concaso 55.
стадник — *admissarius* 15.
стадо — *armentum* 28.
стаїна — *mandra* 113; *stabulum* 164.
стали — пор. крѣпки стали.
становіско — *stathmus* 165.
старец — *senex* 157.
старі — *antiquus* 24; *cascus* 45; *uetus* 177. пор. барзо стари.
старіти — *seneo* 158.
старица черница — *sacerdotissa* 153.
староста — *archarius* 27.
старо чнїти — *inuetero* 102.
статі, ставати — пор. стою.
створїтел — *conditor* 56; *creator* 61.
стїскаті — *astringo* 31.
стоїті — пор. стою.
стол — *mensa* 114. пор. стул округлы.
стол кухарскї — *abacus* 1.
стол царскї — *solium* 162.
столп; столпї — *cippus* 49; *antes* 24.
стою — пор. здалека стою; на-двори стою; не мешаюсе особно стою; без роботї, порожно статї; тихо стоїті; уставати.
стравовати; стравую — *absumedo* 8; *absumo* 8.
стрєжіті — *defugere* 65.
стрел — *sagitta* 153.
стреляти — *iaculatio* 93.
стрїжонї — *attonsus* 32.
стріи, отцу брат — *patruus* 129. пор. дїда моего стрїи.
стрїй бабкы мої — *abauunculus* 1.
стрѣл — *belos* 36. пор. стрел.

стрѣлба — *arma* 28.
стрімоватї — пор. тегнутї... стрїмоватї.
строж — *cautor* 46; *custos* 63.
строна — пор. з кажды строни; которї колбек строни; тамтої строны; ут сеї строн.
струні — *chorda* 48; *neruia* 119.
студня — пор. калодес, студня; сдудня.
стул округлы — *cibilla* 48.
стула — *pila* 136.
ступіті сходїті — *descendo* 69.
ступоватї к угору — *scando* 156.
суд — *iudicatio* 104.
суд судїт — *diudicatio* 72.
судник — пор. сенча. судник.
судня — *uas* 174.
суду — *abiudico* 3; *adiudico* 13.
сукно — *pannus* 128.
сумнене — *conscientia* 56.
(сю)сусяд; сусяд — *aecola* 9; *conterminus* 58. пор. сюсяд.
сухарї — *buccellatum* 39.
сухы — *exuccus* 81; *siccus* 160.
сухо — *aridus* 28.
сушити — *adareo* 12; *siccio* 160; *torreo* 171.
сушитї — *arefacio* 28; *assiccio* 30; *desiccio* 69.
сховани (7); схованї — *abstrusus* 7; *celatus* 47; *conseruatus* 56. пор. барзо сховани.
сховати; сховатї (47, 56) — *abstrudo* 7; *celo* 47; *conseruo* 56; *occulto* 123; *seruo* 159. пор. скрїна где жїто сховают; скрїня где сховают пюрки.
сходїті — пор. ступїті сходїті.
сюсяд — *uicinus* 177.
*сям — пор. там і сам бѣгатї.
сяти — *fellico* 84.

Т

таємні, таїна — secretum¹ 157.
 таємниця — arcanum 27.
 таємно — clam 50.
 таїно — abdite 1.
 таїстер — sacculus 153.
 так — adeo 13; eiusmodi 77; ita 103; perinde 135; sic 160.
 так великі — tantus 168.
 так давно — tandiu² 168.
 такі — huiusmodi 92; talis 168.
 таківи — istius modi 103.
 талер — quadra 145.
 там — ibi 93; illi 94.
 там, дома — intro 101.
 там і сам б'їгати — concurso 55.
 тамтої strony — cis 50.
 танец — chorus 48.
 танцювати — salto 154.
 танцювати. скочити — desalto 69.
 тарас. турма — carcer 44.
 таркло — tyrocnestis³ 173.
 тарча — scutum 156.
 твар — uultus 181.
 твердіти — perduresco 134.
 пор. подтв'їрдіти; потв'їрдіти.
 твердо, дуже — durus 75.
 творіти. на двоїе учініти — con-geminatio 56.
 тегніти — contraho 58; elicio 77.
 тегнути — arporrigo 26; detraho 70. пор. тягнути.
 тегнути... стрімовати — deti-neo 70.
 тезко, одну імя маїетни — ho-tonumum 91.
 теля — vitulus 178. пор. коро-ва теляста.

¹ МС: secretū.

² МС: tandium.

³ МС: tyrocnesis.

темни ноч — illunis nox 94.
 темно — tenebrae 169.
 темность — caligatio 41.
 темнобакітни — aquilus 27.
 тенжар — onus 125.
 тепері; тепері (116) — iam 93; modo 116; nunc 121.
 тепері зараз — actutum¹ 19.
 тесла — abietarius² 3. пор. ма-стор тслі.
 тестамент — пор. без теста-менту.
 течет — пор. нечїстости з но-су що течет.
 ть — tu 172. пор. уткуля ты; ох ді мні.
 тїгрїс — tigris 170.
 т'їло — corpus 60. пор. безт'їл-ны; двоїет'їло.
 т'їло умерлы — cadauer 40.
 тїскати — iacio 93. пор. стїска-ті; тїснути тїскати.
 т'їсно — arctus 27. пор. барзо тїсно.
 тїсност. утїск — angustia 23.
 тїснути тїскати — stringo 166.
 тїста — massa 114.
 тїсяч — mille 115.
 тихы. смїренни — placidus 138.
 тьхнути — spiro 163.
 тїхо стоїти — assentio 30.
 ткати; ткати — detexo 70; texo 170. пор. двоякім нїтком тканї.
 ткач — textor 170.
 то, того — hoc 91.
 товариш — socius 161.
 товариш. лубовнік — consors 57.
 товариш, подоржні — comes 54.
 товариши що поспол ідят — conuictor 59.

¹ МС: actutu.

² МС: abierarius.

тової — tuus 173.
тогда — tunc 172.
толсті; толсти; толсты —
crassus¹ 60; obesitas 122; pin-
guis 137. пор. тулстости.
толчіті; толчити (58); толчіті
(172) — batuo 36; contundo
58; depuio 68; tundo 172.
тому — huic 92.
тонко — tenuis 169. пор. по-
лотно барзо тонко.
топіті — пор. паліті топіті;
прітопіті; розтопіті.
торба скурана — bulga 40.
торг — пор. рінек. торг.
торговати — liceo 109.
тот — hic 91; ipse 103. пор. он,
тот; не тот. други; тот же;
то, того; аж до того часу;
для того; од того часу; там-
тої strony; тому; пред
тімъ; утим проходіти.
тот же — idem 93.
трава — gramen 89. пор. боже
трав. турски горох.
трат — lera 108.
т(*р)ебенец вьрізани, яко ка-
плун — eunuchus 79.
требіті, вірізати — castro 46.
тресіті — decutio 64. пор. од-
тресюсе. утерусе.
три — tres 171.
трізво ховаюсе — abstineo 7.
трізвості — abstinencia 7.
три рази — ter 169.
тріста — tercentum 169.
трістіна — arundo 29.
тріцет. трідесят — triginta 171.
трохо — aliquantum 19.
трошка; трошко — modicum
116; parum 129.
трошко. немного — exiguus
80.

¹ МС: crasus.

трубатнік — aeneatores 17.
трудно — difficilis 72.
трутизна — uenenum 175.
тулко. сам — tantum 169.
тулмач — interpres 101. пор.
претулмачовати.
тулстости — unctum 179.
турма — пор. тарас. турма.
турски горох — пор. боже
трав. турски горох.
тут — hic 91; huc 92.
тюлко — inquantum 98. пор.
тулко. сам.
тютка — пор. (матчин тютка)
баччин сестра.
тютчин сын — consobrini 57.
тягнути — extraho 81; traho
171. пор. тегнуті; тегніті.
тяшко — grauis 89; onerosus
125.
тяшко бути — grauesco 89;
ingrauesco 97.

У

у — пор. петі. у ногах; побут-
ка. що у воіску іграют; по-
спешіті у дорогу іті; хакі у
двері; мозк у кости.
уберати — пор. преуберати;
білім сукном. убірані.
убіти, забіти — macto 112.
ублювати — uomitio 180.
убоги — pauper 129. пор. сі-
роті, убогі. небогаті.
убовство — ingitas 97.
убудути — exuscito 81.
увішиті, завісаті. класті —
dispando 74.
угарнюні покідани — abiecte
3.
*угору — пор. ступоваті
к угору; к угору.
угуля — anthrax 24; carbo 44.
ударіти — ico 93.

уделано — actus 19.
уден — interdiu 100; luci 111.
удла — lupatum 111.
ужітек — emolumentum¹ 78.
пор. пожітек.
узда — fraenum 87. пор. без
узда.
узденица — capistrum 44.
узяті — capio 44. пор. одімати.
(взяті) узяті.
указуєт — пор. що наперед
дорого указуєт.
украсті — clero 51. пор. гвал-
том бьдло украсти; бьдло-
крадца.
улівати — effundo 76.
улица — uicus 177.
умарль родіти — aborior 5.
умераті — emorior 78.
умерті — demorior² 67. пор.
згінуті умерти.
*умісл — пор. к уміслу.
умова — пор. лагодны умова.
умочіті — humeo 92.
унентрїни — intestinus 101.
унентрну — intra 101. пор.
зунентрїну.
упадек — labes 105.
упасті; упасти (80) — cado
40; collabor 52; delabor 65;
excido 80. пор. зас упасти.
уплювати — excreo 80.
упрегаті; упрегати — deiugo
65; iugo 104. пор. утпрегаю.
упрожнити — exinanio 80.
ураду — officium 124.
уродіти рожество — ingigno
97.
усе — пор. вся, усе.
усередіну іхати — interequito
100.
усе, скончіло — finio 85.

¹ МС: emulumentum.

² МС: demorio.

усе читати — perlego 136.
усігді — semper 157.
усполу. межі — inuicem 102.
уста, врот — os 126. пор. уст-
нѣ.
устава — conditio 56.
установати — exurgo 81; insurgo
100; surgo 167. пор. повста-
вати другого к ушановаті;
поустановати з другим.
устихнення — gemitus 88.
устиѣ — labium 105.
утарты — attritus 32.
утерті — detero 70. пор. одтре-
сусе. утерусе; утарты.
утешител — solamen 162.
утікати; утікати (87); утека-
ти (135) — aufugio 33; con-
fugio 56; effugio 76; fugio
87; perfugio 135.
утим проходіти — interuenio
101.
утирати; утираю — infrico 97;
abstergo 7. пор. нос утерати;
утерті.
утіск — пор. тісност. утіск.
уткуля — alicunde 20; qua 145;
unde 179.
уткуля, ты — cuias 62.
утпрегаю — abiugo 3.
утренка — lucifer 111.
ут сеі строн — horsum 92.
утсюля — hinc 91.
уфности — fidentia 84.
ухо — auris 33. пор. ложка
що ухо чістят; о дву ухах
збанка.
ухо од кушіну — ansa 23.
ухоу говоріти — insusurro
100.
ученик — discipulus 74. пор.
молоды ученік.
учинител — пор. делац, учи-
нител.

учиніті — ago 19. пор. полно
учіну; творіті. на двоіе учі-
ніті; холоднік учініті.

учіті — perdoceo 133.

учитісе — disco 73.

учони — пор. барзо учони;
неучони.

учора — heri 90.

учорашни — hesternus 90.

учциві — honestus 91.

уш — пор. вош, уш.

ушановаті — пор. повставаті
другого к ушановаті.

Ф

фарба — пор. одна фарба.

фарбоваті (53); фарбовати —
coloro 53; inficio 96; tingo
170.

фарбовніе — varphia 35.

фіалкі — viola 178.

фіги — ficus 84.

флаш — lagena 105.

флякі — omasum 124.

фолварек — praedium 141.

фрасовліви; фрасовлівї —
solicitus 162; anxie 25. пор.
нефрасовлівї.

фрасунку — aegrимonia¹ 17.

фрібра — пор. варагуш, фрі-
бра.

фундамент — basis 36.

фунт; фунтъ; фунту — libra
109; assipondium 31; pondo
139.

Х

хакі у двері — cardo 45.

хамуті — auertae² 33.

¹ МС: aegrимони.

² МС: auerte.

хваліті; хваліті (106) — areta-
logus 28; dilaudo 72; laudo
106. пор. похваліті.

хвост — cauda 46; penis 131.

хетман — archigubernus 27.

хьялянос — acclino 9. пор. на-
хылаті.

хытрі — astutus 31.

хлебати — absorbeo 7.

хлеба — panis 128. пор. грубі
хлѣбъ; прісні хлеб.

хлѣбнік, пекар — pistor 137.
пор. пекар. хлѣбнік.

хлопец, дед — puer 144.

ховаті — пор. живіті ховаті
карміті; трізво ховаюсе; за-
ховати; сховати.

ходеня — itio 104.

ходіді — ambulo 21. пор. на
чотирі ногы ходіті; перехо-
діті; пріходіті; ступіті схо-
діті; утим проходіті; кото-
рі наперед іездіт або ходит.

хожу — adeo 13. пор. перехо-
жу; прихожу.

(г)холод — umbra 179.

холоднік учініті — inumbro
102.

холодно — opacus 125.

хорбака — tergum 170. пор.
горбака.

хори; нездорові — infirmus
97.

хороба — aeger 17; lues 110;
morbus 116.

хороваті — arrhostema 29.

хорожа — uexillum¹ 177.

хороши; хорошиі (86) — le-
pidus 108; pulcer 144; formo-
sus 86. пор. нехороши.

хорошо — perbellus 132. пор.
нехорошо.

хорунжі — uexillifer 177.

¹ МС: uexilum.

хохол — *capronae* 44.
хочаї колі — *esquando* 76.
хочаї хто — *esquis* 76.
хочіті — *aceo* 32. пор. бар-
(*зо) лакнути. ієсти хочи-
ти; прахнуті піті хочіті; не
хочу; серце хочіт.
хочіти, воліти — *uolo* 180.
хрестіті — *baptismus* 35.
хромы — *claudus* 51.
хромлю — *claudico* 51.
хто — пор. кто, хто; нікого;
хочаї хто.
хто колвек — *aliquis* 19.
худи — *macer* 112.
худіти — *maceo* 112.
худоба — *defectus* 64.
хустка — пор. ручнік. хустка.
хуткі; хоуткі; хуткіи — *cele-
ripes*¹ 46; *praepes* 141; *agili-
tas* 18.

Ц

цалы — *insolidus* 99.
цар — *imperator* 95.
цар, крал корол — *rex* 149.
царовати — *rego* 149.
царскі дар — *congiarium* 56.
пор. двор царскі; стол цар-
ски.
церков — *aedes* 16; *fanum* 83.
церков балванскі — *delubrum*
66.
цех — пор. желазні цех.
ці — пор. го. ці чуеш.
цібуля. лук — *caepe* 41.
цімбал — *symbalum* 63.
ціна — *stannum* 164.
цінамон — *cinnamomum*² 49.
ціркел — *circinus* 49.
цісаві; цісави — *badius* 35;
rufus 152.

¹ МС: *celetipes*.

² МС: *cinamomum*.

ціцка; цьцка (175) — *mamma*
113; *guma* 152; *ubera* 175.
пор. посполу которі одну
ціцку сіят.
цнотліві — *approbus* 26.
цугел — *lorum* 110.
цурка — пор дѣвка цурка.

Ч

чарка, ковш — *roculum* 139.
пор. куфел. чарка.
чарка велика — *crater* 61.
чароваті — *effascinatio* 76.
час — *chronos* 48. пор. аж до
того часу; еврема, час; ін-
шиї час; од того часу.
час, година — *hora* 91.
час, щас — *pars* 128. пор. два
час. два косок.
част — *honor* 91.
частни — пор. гости частни.
часто — пор. густо часто.
частоваті — пор. гості часто-
ваті.
чатинцет — *quatuordecim* 146.
чатири — *quatuor* 146. пор. на
чотири ноги ходіти.
чатиридєсят — пор. сорок, ча-
тиридєсят.
чатири канти маючи — *quad-
rangulus* 145.
чатирилітні — *quadriennium*
145.
чашнік — *architriclinus* 28.
чворісти — *quadruplex* 145.
челяд домови — *familiae*¹ 82.
челяднік — *famulus* 82.
червіці — *socum* 51.
червоні золоті — *aureus* 34.
червоно — *rubeus ruber* 152.
черешніє дерево — *cerasus*
47.
черне — *uerpres* 175.

¹ МС: *familiae*.

черніло — atramentum 32.
черніца — пор. старіца черніца.
чесати; чешити; чешити — depecto 67; pecto 130; carmino 45.
чесоні — derexus 67. пор. нечесани.
чьиі — cuius 62.
чиніті — пор. добро чиніті; старо чьніті; зачиніті; учьніті.
чиншу — pensio 131.
чісті — candide¹ 43; castus 46. пор. нечісті; щері, чіст.
чістіті, метіті — depurgo 68. пор. вьчістити; миті. чістіті; ложечка що ухо чістят; шпілка що зубі чістіт.
чісто — mundus 47.
чістості (46); чістості — castitas 46; lautitia 107; sinceritas 168. пор. нечістост; нечістості з носу що течет.
чітати — legere 107. пор. усе чітати.
члонкі — artus 29.
чоботі — calceus 42.
човно, чолно що рібы ловят — lembus 107.
чого колвек — aliquid 19.
чоловек — homo 91. пор. добра слово. що се чоловік веселіт; смутні чоловік.
чому — пор. а чому нѣт.
чорно — ater 31; niger 119.
чорт, дітко. біс, сатан — satanas 155.
чоснок — allium 20.
чотка — peniculus 131.
чужі; чужіі — alienus 20; exoticus 80.
чужоложіті — adulterium 16.

¹ МС: candite.

чужоземец — aduena 14; peregrinus 134.
чуїні буті — aduigilo 16. пор. неспіті чуїні; го. ці чуеш.

Ш

шабля, меч — ensis 78.
шалбір. що дояково говоріт меже лудмі — bilinguis 37.
шану(*ва)ті — axiom¹ 35.
шапка — capitium 44; pileus 137.
шаранка — locusta 109.
шарка — sulphur 166.
шарома рана — cicatrix 48.
шати, сукно — uestis 177. пор. одію, шати.
шафа — armarium 28.
шафран — cnicus 51; crocus 61.
шбегі — пор. перекітчікі. шбегі.
шевчік; шевчікі — calceolarius 42; sutores 167.
шерово барзо — peramplus 132.
шест — sex 159.
шестдесят — sexaginta 159.
шестсот — sexcenti 159.
шьбница — gabalus 88.
шиія — collum² 53.
широка міска — catinus 46.
широко — largus 106; latus 106. пор. барзо широко; шерово барзо.
широкості³ — caracitas 44.
шити — sarcio 155; suo 167. пор. ношиті; прішиваті.
шіті — sutilis 167.
шітія — sutura 167.

¹ МС: axiom.

² МС: collo.

³ МС: широкості.

шия — пор. пащека шия;
шня.
школа — clades 50.
шкодливы; шкодливі; шкодли-
ви — *damnosus* 63; *detrimen-*
tosus 70; *maleficus* 90.
школа — *gymnasium* 90.
шляхетни — пор. нешляхетни.
шляхтич — *nobilis* 120.
шолка, ієдвab — *sericum* 158.
шпілка що зуби чістит — *den-*
tiscalpium 67.
шукати — *quaero* 145.
шурін — *leuir* 108.

Щ

щас — пор. час, щас.
щасліві — *auspicato* 34; *dex-*
*tere*¹ 71. пор. барзо щасліві;
нешчасливости.
щекати — *gannitio* 88; *oblatro*
122. пор. брехати. щекати.
щеп — пор. молодь щеп для
саденя.
щепник — *insitor* 99.
щері, чіст — *purus* 144.
щерпати — *haustus* 90.
що — *quid* 147. пор. для чо-
го; чого колвек.
що — пор. добра слово. що
се чоловік веселіт; коріта.
що коні наповаті; костурек
що з нім вол женут; ліска
щ владіка носіт; ліхы, що
не лубіт другого; ложечка
що ухо чістят; магнес камен
що желъзо поднемет; мі-
(*ня)чи. що грші мінают;
мул, що от кон і от осла ро-
дітсе; нечїстости з носу що
течет; овоц що ідят, яблу-

¹ МС: *dexetere*.

кі, і інші; побутка. що у во-
іску іграют; подарек що
рімяні послом далі; това-
ріши що поспол ідят; чов-
но, чолно що рібы ловят;
шалбір. що дояково говоріт
меже лудмі; шпілка що зу-
бі чістит.

що межі скур и мясо ест —
intercus 100.

що наперед дорого указуіет
— *praevius* 141.

Ю

юшка — пор. полівка юшка.

Я

я — *ego* 77. пор. бюсе. бют
мене; зо мною; мъни; ох ді
мні.

яблукі — пор. овоц що ідят,
яблукі, і інші.

яблуня — *malus* 112; *pomus*
139.

явні — *palam* 127.

явні злоді — *autophoros* 34.

явор — *platanus* 138.

ягли — пор. прос, пшона,
ягли.

ягоді — пор. дреніні ягоді;
вінни ягод.

язік — *lingua* 109.

язор — *lacus* 105. пор. іезор.

яїка, муде — *testiculus* 170.

яїца — *ovum* 127.

як велікі — *quantus* 146.

як давно — *quandiu*¹ 146.

як далеко — *quatenus* 146.

які — *cuiusmodi* 62; *qualis* 146.

як може бѣти — *quipote* 147.

¹ МС: *quandium*.

<p>яко — qualiter 146; quomodo 147; sicut 160. пор. како; плакати яко деді; річіті яко вол; т(*р)ебенец вьрізані, яко каплун. ялмужна — пор. мілостеня. ялмужна. яловіца; яловица — bucula 39; iuuena¹ 104.</p>	<p>яма — tumba 172. пор. дол. груба яма. яскіня — пор. падол. яскіня. лох. ясны — clarus 50. ясно, свѣтло — dilucidus 72. яструм — accipiter 9.</p>
--	---

¹ МС: iuensa.